

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi za rok 2010

Spis treści			
Wstęp			4
I	Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań		4
II	Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta		8
	2.1	Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny	8
	2.2	Powody przyznania pomocy	8
	2.3	System świadczeń finansowych	9
	2.4	Realizacja programu „Pomoc państwa na dożywianie”	9
	2.5	Projekt „Apteka Komunalna”	10
	2.6	Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi	11
III	Współdziałanie MOPS z podmiotami niepublicznymi w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej		11
IV	Pomoc rodzinie i dziecku		12
	4.1	Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego	13
	4.2	Programy dla dzieci i rodziców	13
	4.3	Poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne, terapia rodzin	13
	4.4	Łódzkie Dni Rodziny	14
	4.5	Wojewódzki Bank Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka	14
	4.6.	Rodziny zastępcze	15
	4.6.1	Spokrewnione i niespokrewnione rodziny zastępcze	15
	4.6.2	Zawodowe rodziny zastępcze	15
	4.6.3	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze	15
	4.6.4	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze	15
	4.7	Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych	16
	4.8	„Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi”	16
	4.9	Pododdział Preadopcyjny	20
	4.10	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	20
	4.11	Mieszkania usamodzielnienia	22
	4.12	Mieszkania chronione dla byłych wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego (domów dziecka)	23
	4.13	Usamodzielnianie wychowanków	23
	4.14	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	24
	4.15	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	24
	4.16	Dom Międzypokoleniowy „Bednarska”	24
V	Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym		25
	5.1	Usługi opiekuńcze	25
	5.2	Domy Dziennego Pobytu	25
	5.3	Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	26
	5.4	Grupa Wsparcia Matek Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne	26
	5.5	Klub ZERiI „Tatarak”	26
	5.6	Domy Pomocy Społecznej	26
	5.7	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	28
	5.8	Orzekanie o niepełnosprawności	30
	5.9	Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	31
	5.10	Opłacanie składki zdrowotnej	31
VI	Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom		32
	6.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	32

	6.2	Środowiskowe Domy Samopomocy	32
	6.3	Mieszkania Chronione	32
	6.4	Ośrodki Adaptacyjne dla Dzieci i Młodzieży	32
	6.5	Grupa Wsparcia Osób z Depresją „Promyczek”	33
VII	Pomoc osobom bezdomnym		33
	7.1	Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)	33
	7.2	Mieszkania Readaptacyjne	35
	7.3	Świetlica dla Osób Bezdomnych	35
	7.4	Program osłonowy „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	36
	7.5	Punkt Pomocy Charytatywnej	36
	7.6	Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej – PEAD	36
VIII	Pomoc osobom i rodzinom z problemem bezrobocia		37
	8.1	Projekt systemowy „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”	37
	8.2	Centrum Pomocy Niematerialnej	38
	8.3	Prace społecznie użyteczne	39
IX	Udzielanie wsparcie osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych		40
	9.1	Pomoc uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom	40
	9.1.1	Hostel dla osób uzależnionych od alkoholu	39
	9.1.2	Specjalistyczne placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	40
	9.1.3	Centrum Integracji Społecznej	41
	9.1.4	Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików	41
	9.1.5	Jadłodajnie i kuchnie społeczne	42
	9.1.6	Bank Żywności	42
	9.2	Pomoc uzależnionym od substancji psychoaktywnych	42
	9.2.1	Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny	42
	9.2.2	Program reintegracji zawodowej	43
	9.2.3	Programy reintegracji społecznej	43
X	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		44
	10.1	MOPS jako partner w realizacji <i>Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</i>	44
	10.1.1	Realizacja procedury „Niebieska Karta”	44
	10.2	Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	45
	10.3	Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	45
XI	Pomoc repatriantom		45
XII	Pomoc cudzoziemcom		46
XIII	Praca socjalna i kontrakt socjalny		46
XIV	Kontrole merytoryczno-finansowe		47
	14.1	Kontrole wewnętrzne	47
	14.2	Kontrole zewnętrzne	49
XV	Struktura organizacyjna i zatrudnienie w pomocy społecznej		49
	15.1	Struktura organizacyjna MOPS	49
	15.2	Zatrudnienie	50
	15.3	Wykształcenie	50
	15.4	Szkolenia wewnętrzne	51
	15.5	Udział pracowników MOPS w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne	52
XVI	Najistotniejsze działania MOPS w 2010 r.		52
XVII	Działania planowane na rok 2011		58
XVIII	Potrzeby w zakresie pomocy społecznej		59

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta powołaną Uchwałą Nr VI/84/90 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

MOPS jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu pomocy społecznej podejmowanych na rzecz mieszkańców Miasta, określonych w przepisach prawa, a w szczególności w ustawach:

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.);
- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536);
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.);
- z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.);
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.)
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz 1485 z późn. zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.,
- z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 z późn. zm.);
- z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 z późn. zm.),

Zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw MOPS realizował w ramach działalności własnej oraz za pośrednictwem innych podmiotów – w oparciu o zawarte umowy.

I. Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych

Środki finansowe na realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zadań z zakresu pomocy społecznej pochodziły z budżetu Miasta i dotacji rządowych . Realizowane zadania podzielone były na zadania własne (gminy i powiatu) oraz zadania zlecone (gminie i powiatowi).

W 2010 roku wydatki MOPS na realizację zadań własnych i zleconych wyniosły łącznie **266 732 479,65 zł**, w tym:

- **136 853 149,02 zł** - wydatkowano na zadania własne gminy,
- **2 696 862,31 zł** - wydatkowano na zadania zlecone gminie,
- **119 246 208,14 zł** - wydatkowano na zadania własne powiatu,
- **2 099 467,82 zł** - wydatkowano na zadania zlecone powiatowi,
- **5 836 792,36 zł** - wydatkowano na zadania realizowane na podstawie zawartych Porozumień.

Wydatkowano również kwotę **8 610 421,00 zł** pochodzącą z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Struktura wydatków

Środki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej wydatkowano w szczególności na:

1. Świadczenia na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta

Na pomoc w formie świadczeń wydatkowano ogółem **62 698 532,29 zł**

Na kwotę tę składały się zasiłki celowe, okresowe, stałe i inne określone w ustawie o pomocy społecznej, pomoc udzielona w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (zasiłki celowe i posiłki), zasiłki na posiłki w jadłodajniach i kuchniach społecznych, zasiłki celowe wypłacone w ramach projektu „Apteka Komunalna”, zasiłki celowe wypłacone w ramach Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi” oraz wynagrodzenia wypłacone za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi, W kwocie tej mieściły się również koszty związane z dystrybucją świadczeń.

2. Pomoc rodzinie i dziecku

Na pomoc rodzinie i dziecku wydatkowano ogółem **57 228 955,46 zł**

Wydatki związane z udzielaniem pomocy rodzinie i dziecku (pomocy środowiskowej i stacjonarnej) przeznaczone były na:

- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego (świetlic środowiskowych i ognisk wychowawczych) - 1 068 190,31 zł
- realizację programów osłonowych dla dzieci i rodziców - 32 900,00 zł
- poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne i terapię rodzinną - 432 830,00 zł
- organizację Łódzkich Dni Rodziny – 40.000,00 zł
- prowadzenie Wojewódzkiego Banku Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka - 36 057,00 zł
- świadczenia dla rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych – 17 113 587,65 zł (w kwocie tej nie ujęto składki zdrowotnej wykazanej w pozycji „opłacanie składki zdrowotnej”)
- realizację „Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi” – 2 267 308,89 zł (w kwocie tej nie ujęto wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych różnych typów, które wykazano w kwocie świadczeń dla rodzin zastępczych oraz składek zdrowotnych, które wykazano w pozycji „opłacanie składki zdrowotnej”. Całkowity koszt Programu wynosił 3 765 021,29 zł)
- prowadzenie Pododdziału Preadopcyjnego – 194 564,00 zł
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i pobyt dzieci na terenie innych powiatów – 34 403 282,94 zł
- prowadzenie mieszkań chronionych dla byłych wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego (domów dziecka) – 93 666,73 zł
- usamodzielnianie wychowanków – 1 203 156,94 zł
- prowadzenie Domu Samotnej Matki dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – 343 411,00 zł.

3. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Na pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym wydatkowano ogółem **101 502 364,22 zł** w tym na:

- realizację usług opiekuńczych – 13 480 352,47 zł,
- prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej – 6 883 996,05 zł,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych - 41 570,00 zł,
- prowadzenie Domów Pomocy Społecznej – 68 401 131,34 zł,
- rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych - 9 136 574,02 zł.
- orzekanie o niepełnosprawności – 1 334 632,75 zł,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 82 639,08 zł,
- opłacanie składki zdrowotnej - 2 141 468,51 zł.

4. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom wydatkowano ogółem **5 852 913,32 zł**, w tym na:

- realizację specjalistycznych usług opiekuńczych – 532 935,00 zł,
- prowadzenie Środowiskowych Domów Samopomocy – 1 969 636,00 zł,
- prowadzenie Mieszkań Chronionych – 636 300,00 zł,
- prowadzenie Ośrodków Adaptacyjnych dla Dzieci i Młodzieży i refundację kosztów pobytu mieszkańca Tuszyńska w Ośrodku w Łodzi – 2 714 042,32 zł.

5. Pomoc osobom bezdomnym

Na pomoc osobom bezdomnym wydatkowano ogółem **2 499 168,54 zł**

Wydatki związane z udzielaniem pomocy bezdomnym przeznaczone były na:

- prowadzenie schronisk, noclegowni i Mieszkań Readaptacyjnych – 2 295 842,54 zł.
- prowadzenie Świetlicy dla Bezdomnych – 55 000,00 zł,
- realizację programu osłonowego „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących” – 81 990,00 zł,
- prowadzenie Punktu Pomocy Charytatywnej – 24 926,00 zł,
- realizację Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD – 41 410,00 zł.

6. Pomoc osobom bezrobotnym

Na pomoc osobom bezrobotnym wydatkowano **3 829 330,06 zł**

W ramach tej kwoty mieściły się wydatki poniesione na realizację projektu systemowego „*Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi*”

W kwocie tej nie uwzględniono środków wydatkowanych na zasiłki celowe wypłacone uczestnikom projektu (kwota wykazana została w pozycji Świadczenia na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta) oraz kwoty wydatkowanej na opłacenie składki zdrowotnej za uczestników projektu (kwota wykazana została w pozycji dotyczącej składki zdrowotnej).

Rzeczywisty koszt realizacji projektu - **4 355 646,55 zł**

7. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych

Na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych wydatkowano ogółem **1 052 850,16 zł**

W skład wydatków poniesionych na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu wchodziło:

- prowadzenie hotelu – **40 000,00 zł**,
- prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z problemem alkoholowym – **655 330,16 zł**,

- Centrum Integracji Społecznej – **107 520 zł**,
- prowadzenie Banku Żywności – **140 000,00 zł**

Wydatki łącznie : **942 850,26 zł**

Wydatki na pomoc uzależnionym od środków psychoaktywnych poniesione zostały z tytułu:

- prowadzenia Ośrodka Rehabilitacyjno-Readaptacyjnego – **80 000,00 zł**,
- realizacji programów reintegracji zawodowej i społecznej osób uzależnionych – **30 000,00 zł**

Wydatki łącznie: **110 000,00 zł**.

8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Na pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wydatkowano ogółem **368 078,13 zł**

W ramach tej kwoty:

- pokryto koszty koordynacji działań Interdyscyplinarnych Zespołów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w wysokości **18 178,13 zł**,
- pokryto koszty prowadzenia Specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w wysokości **325 300,00 zł**,
- pokryto koszty szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wysokości **24 600,00 zł**,

9. Pomoc repatriantom

Na pomoc repatriantom wydatkowano ogółem **348 122,36 zł**

Na kwotę tę składały się:

- świadczenia na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie przyznane repatriantom decyzjami Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na ogólną kwotę **121 593,01 zł**,
- zasiłki na bieżące utrzymanie wypłacone 4 rodzin repatriantów przybyłych do Łodzi z Republiki Kirgiskiej - w ogólnej kwocie **27 232,88 zł**.
- wydatki na wyposażenie mieszkań 4 rodzin repatriantów przybyłych do Łodzi z Republiki Kirgiskiej - na ogólną kwotę **199 296,47 zł**.

10. Pomoc cudzoziemcom

Na pomoc cudzoziemcom wydatkowano kwotę **3 480,00 zł**

Cudzoziemce wypłacono świadczenia pieniężne na utrzymanie, pokryto koszty tłumaczenia dokumentów oraz udziału tłumacza przy załatwianiu spraw urzędowych.

Wydatkowano również 39 959 106,11 zł, w tym:

- **39 678 849,37 zł** na prowadzenie Ośrodka (działalność ogółem i obsługę PFRON)
- **158 256,74 zł** na odpisy na zakładowy fundusz socjalny dla nauczycieli emerytów i rencistów, doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, komisje egzaminacyjne związane z awansem zawodowym nauczycieli oraz koszt obsługi programu „Koleje losu” zakończonego w 2009 r.
- **122 000 zł** na świadczenia dla poszkodowanych w wyniku powodzi.

Strukturę wydatków MOPS w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. z podziałem na rodzaje zadań zawarto w załączniku Nr 1 do Sprawozdania (w załączniku nie wykazano środków PFRON, przeznaczonych na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych). Strukturę wydatków w formie graficznej zawarto w załączniku Nr 2 do Sprawozdania.

II. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta

2.1 Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny

W roku 2010 z pomocy w formie świadczeń korzystało ogółem **33 646** osób (**27 770** rodzin, **49 819** osób w tych rodzinach) to jest o 943 więcej niż w roku 2009 (wzrost o 2,9%). Rzeczywistą liczbę rodzin i osób objętych pomocą w latach 2008 – 2010 przedstawiono w załączniku Nr 3 do Sprawozdania.

Porównując liczbę osób objętych pomocą do liczby mieszkańców Łodzi (wg. danych GUS na dzień 30.09.2010 r. liczba mieszkańców wynosiła 738 500) należy stwierdzić, że świadczenia otrzymało **4,6%** łodzian. Podobny odsetek mieszkańców objęty był pomocą w roku 2009 (4,4 % mieszkańców).

Najliczniejszą grupę klientów, którym udzielono wsparcia były środowiska jednoosobowe (osoby samotne lub samotnie gospodarujące) oraz rodziny z dziećmi i rodziny emerytów i rencistów.

2.2 Powody przyznania pomocy

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające m.in. ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy czy uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

Rozkład dysfunkcji występujących w środowiskach, objętych w 2010 roku pomocą ilustrują liczby zawarte w poniższej tabelce:

Tabela nr 1

Powody trudnej sytuacji życiowej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	18 014	31 592
sieroctwo	45	128
bezdomność	566	711
potrzeba ochrony macierzyństwa	1 899	7 053
bezrobocie	14 189	20 991
niepełnosprawność	10 650	15 805
długotrwała lub ciężka choroba	12 482	18 996
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5 417	14 777
przemoc w rodzinie	81	221
alkoholizm	1 295	2 001
narkomania	87	137
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	409	548
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	51	74
trudności w integracji osób, które otrzymały ochronę uzupełniającą	1	1
zdarzenia losowe	52	107
sytuacja kryzysowa	20	38

Liczba rodzin w kolumnach się nie sumuje. Powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznano pomoc było ubóstwo (dot. 64,8 % rodzin), bezrobocie (dot. 51,1 % rodzin) i długotrwała lub ciężka choroba (dot. 44,9 % rodzin).

Dane za rok 2010 porównywalne są z danymi za rok 2009 – nie zaobserwowano istotnych zmian w tym zakresie. Najbardziej wzrosła liczba rodzin, w których pomoc przyznano z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa (wzrost o 206 rodzin tj. o 12 % w stosunku do 2009 r.).

Najczęstsze powody przyznania pomocy w latach 2008 – 2010 przedstawiono w załączniku Nr 4 do Sprawozdania.

2.3 System świadczeń

Pomoc mieszkańcom Miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków, leków itp.).

Zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (były to świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opału, leków i in.).

Szczegółowy wykaz świadczeń zrealizowanych przez MOPS w minionym roku zawarto w poniższej tabelce

Tabela nr 2

Świadczenia zrealizowane w 2010 r

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Zasiłki stałe	21 650 392	5 946	58 512	370
Zasiłki okresowe	17 930 860	13 742	88 005	204
Pomoc w formie posiłku	4 378 120	8 008	1 031 399 ^{1/}	4,24
Zasiłki celowe ^{2/}	17 629 359	16 814	119 281	148
Sprawienie pochówku	673 184	243	243	2 770
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	27 950	35	35	799
Bilety kredytowane	401	13	16	25
Razem	62 290 266	x	x	x

^{1/} Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

^{2/} W pozycji „Zasiłki celowe” wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”.

Spośród świadczeń wypłaconych w minionym roku najwięcej środków wydatkowano na zasiłki stałe. Kolejną pod względem wielkości wydatków formą pomocy były zasiłki okresowe. Natomiast największa grupa świadczeniobiorców korzystała z zasiłków celowych.

2.4 Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W roku 2010 kontynuowano realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Rządowy program dożywiania realizowany był na podstawie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa na dożywianie” oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa na dożywianie”. Powyższe akty prawne określają warunki realizacji, adresatów, kryteria przyznawania oraz formy i źródła finansowania pomocy.

W ciągu roku na realizację zadania wydatkowano ogółem **16 417 750 zł**, z czego

- **4 440 578 zł** tj. w 27% pochodziło z budżetu gminy – (w tym 174 577 zł stanowiły zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności, wykazane w grupie zasiłków celowych),
- **11 977 172 zł** tj. 73% z budżetu państwa (forma dotacji celowej).

W ramach programu stosowano 2 formy pomocy: posiłki oraz zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności.

Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadłodajniach i kuchniach społecznych).

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku.

Posiłki realizowano w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy i wydane decyzje administracyjne. W przypadku dzieci ustawodawca przewidział możliwość objęcia pomocą bez wywiadu (o objęciu dziecka pomocą decydował dyrektor placówki oświatowej).

Tabela nr 3

Świadczenia zrealizowane w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba Świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Posiłki ogółem	4 223 535	7.798	996.030	4,24
- w tym: posiłki dla dzieci	3 351 151	6.946	788.266	4,26
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	12 039 630	14.065	84.740	142,00
Razem:	16 263 165	21 863	x	x

* W przypadku pomocy w formie posiłku liczba świadczeń równa jest liczbie spożytych posiłków.

Tabela nr 4

Świadczenia zrealizowane bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób korzystających ze świadczeń	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Posiłki dla dzieci	154 585	594	35 369	4,37

Środki na realizację Programu wykazano w tabelce *Zadania własne gminy* – w pozycjach „Pomoc w formie posiłku” oraz „Zasiłki celowe”

2.5 Projekt „Apteka Komunalna”

Projekt „Apteka Komunalna” skierowany jest do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe.

Celem projektu jest poprawa skuteczności leczenia, a także spowodowanie podjęcia leczenia przez osoby najsłabsze ekonomicznie, zaniechanego z powodu braku środków na realizację recept.

Projektem objęte są leki i materiały opatrunkowe wymienione w opracowanym przez Wydział Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Łodzi *Pakiecie asortymentowym leków i materiałów opatrunkowych oferowanych przez „Aptekę Komunalną”, finansowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi*. W projekcie mogą uczestniczyć przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

W 2010 r. w ramach projektu zasiłki celowe na zakup leków i materiałów opatrunkowych otrzymało **3 391** osób na kwotę **1 182 691 zł**.

Środki na realizację projektu wykazano w tabelce *Zadania własne gminy* – pozycja „Zasiłki celowe”

2.6 Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi

MOPS wypłacił 34 osobom sprawującym opiekę nad osobami ubezwłasnowolnionymi 276 świadczeń. Koszt świadczeń wraz z obsługą zadania wyniósł w roku 2010 **89 652 zł.**

III. Współdziałanie MOPS z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

W 2010 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi współpracował z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 lub podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, **prowadzącymi działalność w zakresie pomocy społecznej**, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

W ramach zawartych umów MOPS powierzył **51** podmiotom niepublicznym realizację zadań określonych w tabelce nr 5

Tabela nr 5

Wykaz zadań z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez podmioty niepubliczne

Zadania	
I.	Opieka nad rodziną i dzieckiem:
1.	Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa
2.	Tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie: „Punkt wsparcia „Przystanek 13” dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z dzielnicy Łódź-Bałuty”, zorganizowanie obchodów Łódzkich Dni Rodziny
3.	Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (wsparcia dziennego, socjalizacyjnych, rodzinnych)
4.	Prowadzenie mieszkań chronionych dla byłych wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych
5.	Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
6.	Prowadzenie wojewódzkiego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka
Koszt realizacji zadań (1-6) 2 619 239,79 zł	
II.	Zapobieganie umieszczeniu dziecka w opiece zastępczej, rozwój i wsparcie rodzin zastępczych oraz powrót dziecka z opieki zastępczej do rodziny naturalnej (w ramach Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi):
1.	Prowadzenie Biura Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy
2.	Przygotowanie pedagogów do podjęcia funkcji pedagogów ulicy – szkolenie kwalifikacyjne
3.	Prowadzenie i organizowanie interdyscyplinarnej pomocy w środowisku przez pedagogów ulicy w każdej dzielnicy, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk docelowych, w tym superwizja pedagogów ulicy
4.	Prowadzenie hostelu przy placówce opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej
5.	przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników pomocy społecznej pracujących z rodzinami z „grupy ryzyka”
6.	Prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze
7.	Organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych
8.	Organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych
9.	organizowanie dla rodzin zastępczych poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia i superwizji,
10.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń dla pracowników pomocy społecznej w zakresie wsparcia i współpracy z rodziną zastępczą
11.	Prowadzenie superwizji dla pracowników socjalnych pracujących z rodzinami zastępczymi
12.	Szkolenia doskonalące dla realizatorów metody obejmującej procedury i procesy pracy z rodziną na rzecz jej reintegracji: specjalistyczne dla realizatorów programu, systematyczna superwizja realizatorów

13.	Prowadzenie działań terapeutyczno-edukacyjnych z rodzinami, których dzieci umieszczone są w opiece zastępczej poprzez organizowanie turnusów edukacyjno-terapeutycznych dla rodziców z dziećmi.	
Koszt realizacji zadań (1-13)		1 408 438,00 zł
III.	Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku, leków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:	
1.	Zapewnienie miejsc noclegowych w schroniskach, noclegowniach i mieszkaniach readaptacyjnych	
2.	Prowadzenie świetlicy dla bezdomnych	
3.	Prowadzenie punktu pomocy charytatywnej	
4.	Realizacja programu osłonowego pn.: „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	
5.	Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej – PEAD	
Koszt realizacji zadań (1-5)		1 977 026,00 zł
IV.	Organizowanie i świadczenie opieki osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu:	
1.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych	
2.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
3.	Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
4.	Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy	
5.	Prowadzenie domów pomocy społecznej	
6.	Prowadzenie domów dziennego pobytu	
7.	Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	
Koszt realizacji zadań (1-7)		20 512 985,25 zł
V.	Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie (w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie):	
1.	Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy	
2.	Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
Koszt realizacji zadań (1-2)		349 900,00 zł
VI.	Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, przemocą domową i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne (w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych):	
1.	Organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym	
2.	Organizowanie i prowadzenie banków żywności	
3.	Prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin (dorosłych i dzieci)	
4.	Organizowanie i prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	
5.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu	
Koszt realizacji zadań (1-5)		1 843 650,16 zł
VII.	Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych (w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii):	
1.	Organizowanie i prowadzenie ośrodków rehabilitacyjno - readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny	
2.	Realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny	
3.	Realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny	
Koszt realizacji zadań (1-3)		110 000,00 zł
Ogólny koszt realizacji zadań		28 821 239,20 zł

Ogółem na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej przekazano podmiotom niepublicznym kwotę **28 821 239,20 zł**.

IV. Pomoc rodzinie i dziecku

4.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego

W 2010 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego tj. świetlice środowiskowe i ogniska wychowawcze prowadzone były przez MOPS i podmioty niepubliczne

Tabela nr 6

Placówki opiekuńczo wychowawcze według podmiotu prowadzącego

Podmiot prowadzący	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba korzystających
Miasto (MOPS)	4	100	168
Podmioty niepubliczne	27	985	1 467
Razem	48	1 085	1 635

MOPS prowadził 4 świetlice środowiskowe, 10 podmiotów niepublicznych prowadziło 9 świetlic środowiskowych i 18 Ognisk Wychowawczych.

Podmioty niepubliczne realizujące zadanie to m.in.: Oddziały Dzielnicowe TPD, Stowarzyszenie Oratorium im. Św. Dominika Savio i Oratorium im. Św. Jana Bosko

Głównym celem placówek jest udzielanie dzieciom pomocy w przezwyciężaniu trudności szkolnych, przekazywanie pozytywnych wzorców zachowań i pożądanych społecznie wartości oraz kształtowanie praktycznych umiejętności koniecznych do prawidłowego funkcjonowania w życiu. Podczas pobytu w placówkach dzieci odrabiali lekcje - miały możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji, zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych. Pozostałe cele realizowane były podczas zabaw, inscenizacji, treningów w odgrywaniu ról społecznych itp. W każdej placówce dzieci miały zapewniony ciepły posiłek.

Wydatki związane z prowadzeniem placówek ogółem: **1 068 190,31 zł**

4.2 Program dla dzieci i rodziców

W roku 2010 realizowany był program osłonowy pn.: „Punkt wsparcia „Przystanek 13” dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z dzielnicy Łódź-Bałuty”. Bezpośrednim realizatorem programu był Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111. Program miał na celu poprawę sytuacji życiowej dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z dzielnicy Łódź-Bałuty poprzez określenie ich potrzeb i towarzyszenie im w procesie wychowawczym, aby ulica nie stała się ich głównym miejscem życia.

W ramach programu organizowane były zajęcia edukacyjne, koła zainteresowań i zajęcia terapeutyczne, mające wpływ na rozwój emocjonalny i intelektualny dzieci i młodzieży. Prowadzono również pracę z rodzinami dzieci, zmierzającą do odbudowy więzi rodzinnych.

W 2010 r. w programie wzięło udział **45** dzieci.

Wydatki związane z realizacją programu : **32 900,00 zł**

4.3 Poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne, terapia rodzinna

W ciągu roku 7 organizacji pozarządowych tj: Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii, Centrum Służby Rodzinie, Caritas Archidiecezji Łódzkiej, Łódzkie Towarzystwo Wspierania Dziecka i Rodziny „Lokomotywa”, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Centrum Praw Kobiet oraz Fundacja Pomocy Rodzinie „Opoka” udzielało osobom i rodzinom:

- porad prawnych (głównie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów),
- porad psychologicznych (diagnozowanie, profilaktyka i terapia),

- porad związanych z funkcjonowaniem rodziny (głównie dotyczących problemów wychowawczych, opieki nad osobami niepełnosprawnymi).

Prowadziły również terapię rodzinną.

Pomocy udzielono **13.233** osobom.

Wydatki związane z realizacją zadania : **432 830,00 zł**

4.4 Łódzkie Dni Rodziny

Pod hasłem „*Miłość rodzi się w Rodzinie*” w m-cu maju 2010 r. Centrum Służby Rodzinie we współpracy z Miastem Łódź (MOPS), zorganizowało **XVII Łódzkie Dni Rodziny**.

Głównym celem ŁDR była szeroko rozumiana promocja rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju człowieka. Adresatami byli mieszkańcy Łodzi, bez względu na status materialny i wiek.

W ramach obchodów ŁDR zorganizowano :

- symposium dotyczące promocji rodzicielstwa zastępczego (uczestniczyło 31 ekspertów),
- spotkanie integracyjne podopiecznych i wolontariuszy Funduszu Ochrony Macierzyństwa (spotkanie miało charakter integracyjny – uczestniczyło 80 osób),
- szkolenie dla środowiska medycznego (temat: „Edukacja przedporodowa w świetle praw pacjenta. Odpowiedzialność za słowo w edukacji grupowej”. Zaproszenia były wysłane do lekarzy i pielęgniarek zatrudnionych w szpitalach. Uczestniczyło ok. 80 osób),
- Konferencję „Ewangelizacja Małżeństw” (uczestniczyli małżonkowie, studenci, liderzy katolickich ruchów – ok. 85 osób. Celem konferencji było wskazanie sposobów pracy i oddziaływania na współczesne małżeństwa w ramach profilaktyki rozwodów i rozpadu więzi małżeńskich),
- konferencję „Jak efektywnie wspierać rodziców”, w której uczestniczyło 147 osób (nauczycieli, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, policjantów sekcji ds. nieletnich, strażników miejskich, specjalistów pracy z dzieckiem i rodziną),
- 2-dniowe warsztaty „Siedem sekretów efektywnego ojcostwa” (uczestniczyło 18 ojców, którzy dobrze realizują się w roli rodzica i deklarujący chęć doskonalenia umiejętności rodzicielskich),
- pieszą pielgrzymkę do grobu bł. R. Chylińskiego w Łagiewnikach (w intencji skutecznego rozwiązywania trudnych problemów mieszkańców Łodzi – uczestniczyło ok. 900 osób),
- udzielanie porad w czasie audycji radiowych dla rodziców w Radio Łódź, Radio Niepokalanów, Radio VOX),
- uroczysty jubileusz małżeństw w Bazylice Archikatedralnej (zaproszeni małżonkowie odnowili przyrzeczenia i otrzymali z rąk Księdza Biskupa imienne dyplomy),
- konkurs plastyczny „Jan Paweł II i dzieci” (uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych, wpłynęło 186 prac – nagrodami były vouchery na zakup sprzętu sportowego i turystycznego),
- rodzinną majówkę rowerową (rodziny były zapraszane do udziału przez rozgłoszenie radiowe – uczestniczyło ok. 50 osób),
- festyn rodzinny „Rodzina bawi się” i XI Zjazd Rodzin Adopcyjnych (spotkanie odbyło się w muszli koncertowej na Zdrowiu – uczestniczyło ok. 900 osób),
- spektakl teatralny „PROROCK” w Teatrze Nowym (wydano 100 kart wstępu),

Wydatki związane z realizacją Łódzkich Dni Rodziny : **40.000,00 zł.**

4.5 Wojewódzki Bank Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka

Centrum Służby Rodzinie Archidiecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w ramach umowy zawartej z Miastem Łódź (MOPS) prowadziło **Wojewódzki Bank Danych** o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach do sprawowania zastępczych form opieki i wychowania rodzinnego.

W 2010 r. w ramach działalności Banku Danych:

- zarejestrowano **61** dzieci zgłoszonych do przysposobienia z województwa łódzkiego,
- dla **30** dzieci pozyskano rodzinę adopcyjną na terenie województwa i kraju,

- 35 dzieci uzyskało kwalifikację do adopcji z przemieszczeniem poza granice kraju,
- 2 dzieci skontaktowano z zagraniczną rodziną adopcyjną,
- dla 2 dzieci pozyskano rodziny we własnym zakresie,
- zakończono procedurę adopcyjną z przemieszczeniem poza granice kraju dla 4 dzieci, zgłoszonych do Banku w 2009 r.

Wydatki związane z prowadzeniem Wojewódzkiego Banku Danych : **36 057,00 zł.**

4.6 Rodziny zastępcze i pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych

4.6.1 Spokrewnione i niespokrewnione rodziny zastępcze

W 2010 r. MOPS objął pomocą **1 143 rodziny zastępcze spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem** (996 spokrewnionych i 147 niespokrewnionych), w których umieszczonych było **1 433** dzieci (1 247 dzieci w rodzinach spokrewnionych i 186 dzieci w rodzinach niespokrewnionych). Wydatki dotyczące częściowego pokrycia kosztów utrzymania dzieci oraz koszty wyprawek na zagospodarowanie dzieci w nowoutworzonych rodzinach zastępczych i okresowej pomocy losowej w ww. typach rodzin, wyniosły łącznie **10 264 026,39 zł**

4.6.2 Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze

W ramach podpisanych z rodzinami umów w 2010 r. na terenie Miasta funkcjonowały łącznie **23** zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, które dysponowały **58** miejscami rotacyjnymi. W rodzinach tych przebywało **119** dzieci.

Spośród tej grupy dzieci

- 12 powróciło do domu rodzinnego,
- 14 zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych długoterminowych,
- 26 umieszczono w rodzinach adopcyjnych,
- 20 umieszczono w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Pozostałe dzieci przebywają nadal w rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, oczekując na uregulowanie przez sąd rodzinny sytuacji prawnej.

Łączna kwota środków wydatkowanych na prowadzenie tego typu rodzin (wynagrodzenia oraz pomoc pieniężna na utrzymanie dziecka) wyniosła w 2010 r. **1 532 270,32 zł**

4.6.3 Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze

W minionym roku w Łodzi funkcjonowało **15** zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych, w których przebywało **70** dzieci. W 2010 r. MOPS zawarł 2 umowy na prowadzenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych, w których umieszczono **6** dzieci, w tym 2 rodzeństwa. Łączna kwota środków wydatkowana na prowadzenie tego typu rodzin (wynagrodzenia oraz pomoc pieniężna na utrzymanie dziecka) wyniosła **962 684,92 zł.**

4.6.4 Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze

W 2010 r. funkcjonowało **6** zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem specjalistycznych rodzin zastępczych, w których przebywało **8** niepełnosprawnych dzieci.

Łączna kwota środków wydatkowana na prowadzenie tego typu rodzin (wynagrodzenia oraz pomoc pieniężna na utrzymanie dziecka) wyniosła **280 003,02 zł.**

Liczbę rodzin zastępczych w latach 2008 – 2010 przedstawiono w załączniku Nr 5 do Sprawozdania

4.7 Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych

466 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuowało naukę i z tego tytułu otrzymywało co miesiąc świadczenie pieniężne w wysokości 494,10 zł. Łączny koszt pomocy na kontynuowanie nauki wyniósł w 2010 r. **1 870 977,87 zł**.

Jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłacono 92 wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze w łącznej kwocie **440 156,01 zł**, a 82 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej o łącznej wartości **168 968 zł**.

Ogółem wydatki związane z prowadzeniem rodzin zastępczych na terenie Łodzi i rodzin usytuowanych na terenie innych powiatów, w których przebywały łódzkie dzieci – **17 113 587,65 zł**

4.8 Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi

W 2010 kontynuowano rozpoczęty w styczniu 2008 r. „*Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi*”, opracowany przez zespół specjalistów (w tym przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej) w celu zapewnienia każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Realizację Programu przyjętego uchwałą Nr XVII/287/07 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 sierpnia 2007 r. przewidziano na lata 2008 – 2013.

Dokument ten pozwolił zaplanować i realizować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych form opieki zastępczej poprzez wprowadzenie na terenie Miasta szczególnych przywilejów dla rodzin zastępczych.

Zasadniczym celem Programu w kilkuletniej perspektywie jest ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzinnej opieki zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do ograniczenia instytucjonalnych form opieki. Umożliwić ma ponadto, stworzenie w Łodzi, systemu kompleksowego i profesjonalnego wsparcia rodziny i dziecka w środowisku oraz ograniczyć problem sieroctwa społecznego.

W ramach programu realizowano 3 główne cele:

- I *Zapobieganie umieszczeniu dziecka w opiece zastępczej*
- II *Rozwój i wsparcie rodzin zastępczych*
- III *Powrót dziecka z opieki zastępczej do rodziny naturalnej*

I. Zapobieganie umieszczeniu dziecka w opiece zastępczej

Adresatami podejmowanych działań są rodziny z „grupy ryzyka”, tj. rodziny z dziećmi, w których występują czynniki upośledzające prawidłowe wykonywanie funkcji rodzicielskich. W obszarze tym kładzie się szczególny nacisk na profesjonalną, kompleksową pracę z rodziną w jej środowisku naturalnym. Jest to pierwsze ogniwo systemu opieki nad dzieckiem.

Działania wspomagające i wspierające rodzinę w jej środowisku naturalnym polegały m.in. na :

- Kontynuowaniu w każdej Filii MOPS stałej pracy z rodzinami zagrożonymi umieszczeniem dzieci w formach opieki zastępczej przez dwóch specjalistów: psychologa i pedagoga, którzy diagnozowali sytuację rodzin oraz współtworzyli plany pomocy, zawierali z rodzinami kontrakty socjalne, poprzez konsultacje, poradnictwo, doradztwo, udzielali rodzinom pomocy w pokonywaniu problemów wychowawczych, tworzyli zespoły interdyscyplinarne ds. oceny sytuacji rodziny. **Specjalistycznym wsparciem objęto 676 rodzin, udzielono 3 831 porad i konsultacji.**
- W każdej Filii MOPS dwóch specjalistów pracy z rodziną, pełniło rolę asystenta rodziny. Asystenci rodziny kierowani byli do rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w zastępczych formach opieki oraz rodzin, do których dziecko powróciło z zastępczej formy opieki. Asystenci rodziny m.in. kształtowali w rodzinach umiejętności racjonalnego

gospodarowania budżetem domowym, wyrabiania nawyku dbałości o czystość mieszkania i higienę osobistą, wspierali rodziny w uzyskaniu odpowiednich kwalifikacji zawodowych, zdobyciu zatrudnienia, stymulowali do samodzielnego załatwiania spraw urzędowych.

Wsparciem asystenta rodziny objęto 156 rodzin.

- Organizowaniu i udzielaniu interdyscyplinarnej pomocy w środowisku, świadczonej przez pedagogów ulicy. Dzieci były włączane w działalność społeczną, uczono je współpracy i współdziałania. Oddziaływania miały m.in. na celu wzmocnienie u dzieci poczucia własnej wartości, odbudowanie relacji i więzi dziecko – rodzice, rozwój zainteresowań i umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu. **W zajęciach edukacyjnych uczestniczyło 134 dzieci.**
- Uruchomieniu w każdej dzielnicy placówki wsparcia dziennego czynnej do godz. 19-tej. W minionym roku funkcjonowały 43 placówki wsparcia dziennego w tym: 27 opiekuńczych, 12 specjalistycznych i 4 publiczne świetlice środowiskowe. W 13 placówkach wydłużono czas pracy do godz. 19-tej, a 2 pracowały również w soboty. **W funkcjonujących placówkach wsparcia dziennego opieką objętych było 2 399 dzieci.**
- Objęciu całodobową opieką dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej tj. zapewnieniu miejsca noclegowego w hostelu działającym przy placówce wsparcia dziennego. Hostel dysponował 4 miejscami rotacyjnymi. **Wsparcie w hostelu uzyskało 19 dzieci.**
- Priorytetowym przyjmowaniu dzieci z „grupy ryzyka” do przedszkoli miejskich. Na wniosek pracownika socjalnego i za zgodą rodziców **287** dzieci z tych środowisk uczestniczyło w zajęciach przedszkolnych.
- Zwiększeniu efektywności oddziaływań pracowników socjalnych pracujących z rodzinami z „grupy ryzyka” poprzez zorganizowanie specjalistycznego szkolenia w zakresie metod i technik pracy z rodziną dysfunkcyjną. W szkoleniu udział wzięło **49** rejonowych pracowników socjalnych. Szkolenie przeprowadzili specjaliści z Centrum Psychoterapii i Szkoleń Psychologicznych w Poznaniu.

II. Rozwój i wsparcie rodzin zastępczych

Adresatami podejmowanych działań byli kandydaci do pełnienia funkcji niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych oraz już funkcjonujące rodziny zastępcze. W obszarze tym kładziono szczególny nacisk na promocję rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców Łodzi, szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, a także pozyskanie przywilejów dla funkcjonujących rodzin zastępczych.

W zakresie *Celu II* zostały podjęte następujące działania:

- Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze prowadzone przez 3 niepubliczne ośrodki adopcyjno - opiekuńcze. Przeszkolonych zostało **146** rodzin na kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne.
- Kontynuowanie współpracy z zawodowymi rodzinami zastępczymi na podstawie zawartych z MOPS umów zleceń, w tym: z **23** zawodowymi niespokrewnionymi z dzieckiem rodzinami zastępczymi o charakterze pogotowia rodzinnego, w których umieszczono **119** dzieci, z **15** zawodowymi niespokrewnionymi z dzieckiem wielodzietnymi rodzinami zastępczymi, w których opiekę znalazło **70** dzieci oraz z **6** zawodowymi niespokrewnionymi z dzieckiem specjalistycznymi rodzinami zastępczymi, wychowującymi **8** niepełnosprawnych dzieci.
- Organizowanie dla rodzin zastępczych poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia i superwizji. Łącznie tymi formami wsparcia objęto **61** rodzin zastępczych i **2** rodzinne domy dziecka.
- Organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (pomoc psychologiczna i pedagogiczna realizowana w ramach zajęć indywidualnych i grupowych). W zajęciach tych uczestniczyło łącznie **34** dzieci.
- Zapewnienie bezpłatnego przejazdu na liniach komunikacji miejskiej dzieciom wychowującym się w rodzinach zastępczych posiadających czworo i więcej dzieci.
- Zapewnienie **88** dzieciom z rodzin zastępczych, w których wychowuje się troje i więcej dzieci, dofinansowania do zorganizowanych form wypoczynku letniego (500 zł na każde dziecko).

- Zwiększenie efektywności pracy i rozwoju zawodowego pracowników pomocy społecznej współpracujących z rodzinami zastępczymi poprzez umożliwienie **40** pracownikom socjalnych uczestnictwa w superwizji prowadzonej przez licencjonowanych superwizorów oraz **50** pracownikom odbycie cyklu szkoleń z zakresu wsparcia i współpracy z rodziną zastępczą, prowadzonych przez Łódzkie Towarzystwo Wspierania Dziecka i Rodziny „Lokomotywa”.
- Kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze pod nazwą „Przytul. Zostań rodzicem zastępczym” realizowała Fundacja „Happy Kids”. Kampania skierowana była do mieszkańców Łodzi w skali masowej poprzez:
 - przeprowadzenie badań sondażowych, którymi objęto **523** osoby;
 - przeprowadzenie kampanii internetowej, której celem była zareklamowanie zawodu rodzica zastępczego;
 - wydrukowanie i rozpowszechnienie biuletynu informacyjnego o nazwie „Przytul. Zostań rodzicem zastępczym, czyli co o rodzicielstwie zastępczym każdy wiedzieć powinien”;
 - zorganizowanie konferencji „Stop zmarnowanym szansom”, w której udział wzięli przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się rodzicielstwem zastępczym;
 - emisję spotów informacyjnych w środkach komunikacji miejskiej emitowanych od 1 sierpnia do 31 grudnia w 50 autobusach i 12 tramwajach;
 - przeprowadzenie dwóch dyskusji w TV Toya promujących rodzicielstwo zastępcze oraz zamieszczenie w prasie lokalnej licznych informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego.

III. Powrót dziecka z opieki zastępczej do rodziny naturalnej

Adresatami podejmowanych działań były rodziny, których dzieci przebywały w zastępczych formach opieki. Rodziny, których dzieci opuszczały zastępcze formy opieki i powracały do rodziny naturalnej wymagały systematycznego, długoterminowego, specjalistycznego wsparcia w celu pełnej reintegracji rodziny.

W minionym roku kontynuowano działania zmierzające do unormowania sytuacji życiowej rodziny, umożliwiające jej trwałą reintegrację oraz objęcie systematycznym, długoterminowym, specjalistycznym wsparciem w pełnieniu ról rodzicielskich poprzez:

- Prowadzenie działań terapeutyczno-edukacyjnych z rodzinami, których dzieci czasowo umieszczone były w opiece zastępczej lub są nią zagrożone. W ramach tego działania ośrodki adopcyjno-opiekuńcze pracowały z **403** rodzinami naturalnymi.
- Prowadzenie działań terapeutyczno-edukacyjnych z rodzinami, których dzieci umieszczone są w opiece zastępczej poprzez organizowanie turnusu edukacyjno-terapeutycznego. W turnusie udział wzięło **9** rodzin, których dzieci przebywały w opiece zastępczej. W przypadku **6** rodzin na turnus wyjechały matki, w trzech przypadkach – obydwój rodzice. W turnusie uczestniczyło **12** dzieci w wieku od 1 do 11 lat. W trakcie turnusu rodziny brały udział w zajęciach mających na celu wykształcenie prawidłowych postaw rodzicielskich.
- Przeszkolono **32** realizatorów metody obejmującej procedury i procesy pracy z rodziną na rzecz jej reintegracji w zakresie umiejętności towarzyszenia i utrzymywania relacji z rodziną wieloproblemową i zmarginalizowaną, rozpoznawania i diagnozowania problemów rodziny w zakresie asysty, edukacji, treningu, terapii rodzinnej i psychoterapii, terapii uzależnień - motywowania klientów/podopiecznych do podejmowania zmian.
- Prowadzono grupę wsparcia dla **10** asystentów rodziny, w ramach której organizowano cyklicznie wewnętrzną superwizję.

W realizacji programu uczestniczyły organizacje pozarządowe, takie jak:

- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” (prowadziło Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy);

- Caritas Archidiecezji Łódzkiej (prowadził Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy, prowadził i organizował interdyscyplinarną pomoc w środowisku, w tym superwizję pedagogów ulicy);
- Stowarzyszenie „Grupa Pedagogiki i Animacji Społecznej – Łódź” (przygotowywało studentów do podjęcia funkcji pedagogów ulicy, prowadziło i organizowało interdyscyplinarną pomoc w środowisku, w tym superwizję pedagogów ulicy);
- Fundacja na rzecz Kultury Żywej „Białe Gawrony” (prowadziła i organizowała interdyscyplinarną pomoc w środowisku, w tym superwizję pedagogów ulicy);
- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki Sióstr Salezjanek (prowadziło hostel przy placówce opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego dla dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej);
- Centrum Psychoterapii i Szkoleń Psychologicznych (przeprowadziło szkolenia dla pracowników pomocy społecznej);
- Fundację „Happy Kids” (przeprowadziła kampanię społeczną promującą rodzicielstwo zastępcze);
- Centrum Służby Rodzinie (prowadziło Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy);
- Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” (prowadził Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy oraz organizował zajęcia terapeutyczne dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych);
- Oddział Regionalny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (prowadził Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy);
- Łódzkie Towarzystwo Wspierania Dziecka i Rodziny „Lokomotywa” (prowadziło Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, organizowało specjalistyczne szkolenia dla pracowników pomocy społecznej w zakresie wsparcia i współpracy z rodziną zastępczą, organizowało szkolenia doskonalące dla realizatorów metody obejmującej procedury i procesy pracy z rodziną na rzecz jej reintegracji: specjalistyczne dla realizatorów programu, systematyczną superwizję realizatorów, podejmowało działania terapeutyczno-edukacyjnych z rodzinami, których dzieci umieszczone są w opiece zastępczej poprzez organizowanie turnusów edukacyjno-terapeutycznych dla rodziców z dziećmi);
- Stowarzyszenie Małych Dzieci (organizowało zajęcia terapeutyczne dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych);
- Oratorium im. św. Jana Bosko (organizowało poradnictwo rodzinne, grupy wsparcia i superwizję dla rodzin zastępczych);
- Centrum Terapii Krótkoterminowej (prowadziło superwizję dla pracowników socjalnych pracujących z rodzinami zastępczymi).

Efekty wdrożenia programu w 2010 r. to:

- spadek liczby postanowień sądów rodzinnych umieszczających dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych z 435 w 2009 r. do **360** w roku 2010,
- spadek liczby dzieci oczekujących na umieszczenie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ze 142 dzieci w roku 2009 do **98** dzieci w roku 2010,
- utworzenie **2** zawodowych rodzin zastępczych, w których opiekę i wychowanie znalazło **6** dzieci .
- utworzenie **130** spokrewnionych i niespokrewnionych rodzin zastępczych,
- skierowanie **156** dzieci do rodzin adopcyjnych,
- powrót **97** dzieci z zastępczych form opieki do środowiska rodzinnego,
- zwiększenie kompetencji pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych i nauczycieli w zakresie pracy z rodziną naturalną i zastępczą poprzez ich udział w specjalistycznych szkoleniach.

Na realizację celów Programu wydatkowano środki z budżetu Miasta w kwocie **3 765 021,29 zł.**
w tym:

- 1 408 438,00 zł na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze konkursów;
- 917 486,71 zł na wynagrodzenia i koszty utrzymania stanowisk specjalistów (psycholog, pedagog, asystent rodziny);
- 1 401 846,58 zł na wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych różnych typów;
- 37 250,00 zł na dofinansowanie do wypoczynku letniego dla rodzin, w których wychowuje się troje i więcej dzieci.

4.9 Pododdział Preadopcyjny

W 2010 roku MOPS kontynuował współpracę z II Szpitalem Miejskim im. L. Rydygiera w Łodzi w zakresie prowadzenia **Pododdziału Preadopcyjnego**, do którego przyjmowane są „dzieci niechciane” – porzucone lub pozostawione przez matki w szpitalach położniczych z terenu Łodzi. Pododdział dysponuje 10 miejscami. Prowadzi działalność w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych dzieci, zabezpiecza kompleksową opiekę medyczną, ściśle współpracuje z ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się opieką nad dzieckiem, a także z rodzinami naturalnymi, zastępczymi i adopcyjnymi.

W minionym roku Pododdział objął opieką łącznie **62** noworodki, z czego **56** dzieci zostało przyjętych w roku 2010 (jedno dziecko trafiło do Pododdziału z „Okna Nadziei”, jedno pozostawione przez matkę na ulicy przywiezione zostało do szpitala karetką pogotowia. Pozostałe noworodki trafiły z oddziałów położniczych łódzkich szpitali).

Decyzją Sądu Rodzinnego 29 noworodków zostało przekazanych do rodzin adopcyjnych, 13 zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, 9 powróciło do rodziny naturalnej, 5 zostało umieszczonych w Domu Dziecka dla Małych Dzieci, a 2 pozostało w Pododdziale.

Wydatki związane z prowadzeniem Pododdziału Preadopcyjnego : 194 564,00 zł

4.10 Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Dzieci i młodzież pozbawiona częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej objęta była pomocą stacjonarną świadczoną w 20 całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych różnego typu z planowaną liczbą miejsc 545. W placówkach tych w ciągu roku przebywało rotacyjnie 873 wychowanków. Ponadto 67 dzieci łódzkich umieszczonych było w placówkach prowadzonych przez inny powiat, a 14 dzieci z innych powiatów przebywało w placówkach usytuowanych na terenie Łodzi.

Tabela nr 7

Całodobowe placówki wg. typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg. stanu na dzień 31.12.2010 r.		Liczba miejsc organizacyjnych		Liczba dzieci przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
Socjalizacyjne (domy dziecka)	9	2	333 ^{1/}	29	415	44
Wielofunkcyjne (Dom Dziecka dla Małych Dzieci)	1	0	90	0	189	0
Rodzinne	2	4	16	27	19	27
Interwencyjne (Pogotowia Opiekuńcze)	2	0	50	0	179	0
	14	6	489	56	802	71

¹ / Liczba miejsc uwzględnia również miejsca w prowadzonych przez placówki mieszkaniach usamodzielnienia.

W stosunku do 2009 r. liczba miejsc w placówkach uległa zmniejszeniu o 25. Powodem była konieczność dostosowania liczby wychowanków do powierzchni mieszkalnej (wymóg określony w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych).

Placówki Wielofunkcyjne i Interwencyjne prowadzone były wyłącznie przez Miasto. Zadanie prowadzenia placówek socjalizacyjnych i rodzinnych powierzono również podmiotom niepublicznym.

Niepubliczne Domy Dziecka prowadziło Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki Siostry Salezjanki i Fundacja „Dom w Łodzi”, a Rodzinne Domy Dziecka Fundacja „Happy Kids”.

W ciągu roku do placówek różnego typu **przyjętych** było ogółem **268** dzieci, placówki **opuściło** łącznie **344** wychowanków, w tym:

- 55 powróciło do rodziny naturalnej,
- 30 zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej długoterminowej,
- 14 zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego,
- 61 zostało przysposobionych,
- 87 zostało umieszczonych w innej placówce (66 w placówce typu socjalizacyjnego, 1 w placówce typu interwencyjnego, 7 w MOW, 6 w MOS, 4 w DPS, 1 w Zakładzie Poprawczym, 1 w schronisku dla nieletnich, 1 w areszcie),
- 72 uzyskało pełnoletniość (opuściło placówkę interwencyjną po ukończeniu 18 roku życia, nie nabywając zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa do pomocy finansowej z tytułu usamodzielnienia) lub usamodzielnili się – wychowanków,
- 22 wychowanków opuściło placówkę interwencyjną (pobyty krótkoterminowe w ramach zabezpieczenia doraźnego),
- 1 wychowanek zmarł z powodu wrodzonej wady serca,
- 2 dzieci obcokrajowców opuściło placówkę na mocy postanowienia sądu.

Mimo intensywnych działań propagujących rodzicielstwo zastępcze wg. stanu na dzień 31.12.2009 r. na miejsce w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego oczekiwało **98** dzieci (o **44** mniej niż na koniec 2009 r.).

W 2010 r. we wszystkich całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Łodzi zakończony został proces standaryzacji w zakresie: liczby dzieci przebywających jednocześnie w placówce, warunków lokalowych, wskaźnika zatrudnienia, bezpieczeństwa pożarowego i higieny w budynkach i najbliższym otoczeniu budynków.

We wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizowane były programy, przeznaczone dla wychowanków oraz dla wychowanków i ich rodziców.

Program dla wychowanków realizowane były w zakresie :

- kształtowania nawyków aktywnego i zdrowego stylu życia – w ramach programu dzieci miały możliwość skorzystania z różnego rodzaju form aktywności fizycznej;
- przygotowania do dorosłego, samodzielnego życia (dla dzieci usamodzielniających się),
- zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz udzielenia pomocy w planowaniu dalszej edukacji i poszukiwaniu pracy (dla wychowanków którzy opuścili placówkę i zamieszkali w mieszkaniu chronionym);
- przygotowania do samodzielnego życia po opuszczeniu placówki oraz pomocy w zapewnieniu dzieciom właściwej opieki (program adresowany do małych matek z własnymi dziećmi);
- profilaktyki uzależnień - uświadomienia dzieciom zagrożeń wynikających z uzależnienia, w tym konsekwencji prawnych);

- rozwijania uzdolnień – celem programu było kształcenie talentów artystycznych dzieci, nauka samoprezentacji, ćwiczenie dykcji, poznanie gatunków muzycznych i form teatralnych,
- korekty wad i zaburzeń mowy;
- przeciwdziałania zachowaniom agresywnym – w ramach programu prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne dotyczące uczenia umiejętności prospołecznych, kontrolowania złości, wnioskowania moralnego;
- wdrażania w życie społeczne dzieci w wieku przedszkolnym.

Wychowankowie oraz rodzice dzieci przebywających w placówkach brali również udział w programach organizowanych przez inne podmioty m.in. przez.:

- Poradnię Psychologiczną „Renoma” – celem programu było zapobieganie zaburzeniom depresyjnym u uczniów klas VI szkół podstawowych. Uczestnicząc w warsztatach dzieci uczyły się jak skutecznie radzić sobie ze stresem, niepowodzeniami, lękiem i złością;
- Studentki III roku pedagogiki społecznej Uniwersytetu Łódzkiego – program miał na celu rozwijanie zainteresowań oraz integrację wychowanków placówek ze środowiskiem lokalnym;
- Fundację ABCXXI Cała Polska Czyta dzieciom – celem programu było budowanie więzi międzypokoleniowej, kształtowanie postaw prospołecznych;
- Fundację „Koprowski dzieciom” – celem programu było wyrównanie zaległości szkolnych z matematyki, fizyki i języka angielskiego;
- Łódzkie Towarzystwo Wspierania Dziecka i Rodziny „Lokomotywa” – program kierowany był do rodziców dzieci umieszczonych w placówkach i miał na celu zdobycie przez nich kompetencji wychowawczych, rozumienia potrzeb dzieci, poszukiwania sposobów na radzenie sobie z problemami;
- Procter & Gamble i Fundację Nasza Ziemia – program łączył edukację ekologiczną i obywatelską dzieci. Miał na celu stworzenie możliwości do lepszego i wielostronnego rozwoju dzieci oraz osiągnięcia realnych korzyści dla środowiska. W wyniku realizacji programu w Domu Dziecka dla Małych Dzieci powstał klub Eko - Maluchy
- Rotary District 2230 oraz Rotary Club Łódź 4 Kultury – program dotyczy wymiany młodzieży, dzięki czemu dzieci mogły poznać inne kraje, ich kulturę, uczyć się języków. W ramach programu wychowanka Rodzinnego Domu Dziecka przez rok przebywała w Brazylii, gdzie poznawała języki i kulturę tego kraju.

Wydatki związane z prowadzeniem placówek opiekuńczo wychowawczych i pobytem dzieci w placówkach na terenie innych powiatów ogółem: **34 879 842,94 zł**

4.11 Mieszkania usamodzielnienia

Mieszkania usamodzielnienia przeznaczone są dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, którzy ukończyli 14 rok życia. Dzieci przygotowując się do samodzielnego funkcjonowania w środowisku po opuszczeniu placówki, pod nadzorem wychowawców, uczą się przyrządzać posiłki, robić zakupy, wykonywać podstawowe czynności porządkowe. Mieszkania usytuowane są na terenie nieruchomości, w której funkcjonują Domy Dziecka i w odrębnych lokalach pozyskanych z zasobów Miasta.

W 2010 r. utworzonych zostało 7 mieszkań usamodzielnienia na łączną liczbę miejsc organizacyjnych 65.

Na dzień 31.12.2010 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 10 mieszkań usamodzielnienia dysponujących 89 miejscami, w tym 2 mieszkania na 14 miejsc przeznaczone dla małoletnich matek (7 miejsc dla matek i 7 miejsc dla ich dzieci).

Wydatki związane z prowadzeniem mieszkań usamodzielnienia mieszczą się w wydatkach związanych z prowadzeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych.

4.12 Mieszkania chronione dla byłych wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego (domów dziecka)

Na terenie Miasta prowadzonych było 7 mieszkań chronionych przeznaczonych dla byłych wychowanków domów dziecka, dysponujących 24 miejscami organizacyjnymi.

Organizatorami i realizatorem tej formy pomocy były 2 domy dziecka oraz 2 podmioty niepubliczne.

Tabela nr 8

Mieszkania chronione według podmiotu prowadzącego

Podmiot prowadzący	Liczba mieszkań	Liczba miejsc	Liczba korzystających
Miasto (Dom Dziecka)	5	16	23
Podmiot niepubliczny	2	8	8
Razem	7	24	31

W 2010r. placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadziły 5 mieszkań chronionych na 16 miejsc:

- Dom Dziecka Nr 4 w Łodzi – prowadził 4 mieszkania, mieszczące się w Łodzi przy ul. Wólczańskiej, które dysponowały 8 miejscami koedukacyjnymi,
- Dom Dziecka Nr 5 w Łodzi – prowadził 1 mieszkanie mieszczące się na terenie Domu Dziecka Nr 5 przy ul. Małachowskiego 74, które dysponowało 8 miejscami koedukacyjnymi.

Podmiot niepubliczny, tj. Fundacja im. Joanny Bednarczyk prowadziła 2 mieszkania chronione na 8 miejsc:

- przy Al. Unii – dla dziewcząt (4 miejsca)
- przy ul. Więckowskiego – dla chłopców (4 miejsca).

W mieszkaniach przebywały osoby, które w oczekiwaniu na własny lokal przygotowywały się do samodzielnego życia. Otrzymywały wsparcie w integracji ze środowiskiem, a także pomoc i wsparcie psychologiczne, pedagogiczne oraz socjalne.

Wydatki związane z prowadzeniem mieszkań ogółem : **93 666,73 zł**

4.13 Usamodzielnianie wychowanków

Do zadań MOPS należało objęcie pomocą osób, które opuściły całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę wychowankom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo wychowawczych i domów pomocy społecznej, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Pomoc ta realizowana była w formie pieniężnej na kontynuację nauki i usamodzielnienie się oraz w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

W 2010 r. wypłacono:

- 206 wychowankom kwotę **696 038,94 zł** na kontynuację nauki,
 - 66 wychowankom pomoc pieniężną na usamodzielnienie w kwocie **355 556,00 zł**,
 - 63 wychowankom pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę **151 562,00 zł**
- Wysokość pomocy na zagospodarowanie uzależniona jest od możliwości jakimi dysponuje budżet Miasta. Środki na ten cel zostały zabezpieczone w budżecie MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przyznaje tę pomoc w oparciu o kryteria określone w załączniku Nr 2 do Zarządzenia Nr 9A/2007 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z dnia 8 maja 2007 r. W minionym roku wartość pomocy wynosiła od 1 000 zł do 3 500 zł i była uzależniona od dochodu, miejsca zamieszkania po opuszczeniu placówki bądź

rodziny zastępczej, kontynuowania przez wychowanka nauki, a także rodzaju placówki jaką wychowanek opuścił. Średnia wartość świadczenia dla wychowanków wynosiła 2 405,75 zł.

W skład tej formy pomocy weszły: materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu mieszkania, urządzenia domowe, pomoce naukowe, sprzęt który może służyć do podjęcia zatrudnienia.

Wydatki na usamodzielnienie wychowanków ogółem: **1 203 156,94 zł**

4.14 Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

W 2010 r. 37 wychowankom udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym 33 wychowankom w mieszkaniu chronionym. Pozostali usamodzielniani wychowankowie wrócili do lokali po swoich rodzicach, powrócili do rodziców, uzyskali miejsce w internatach lub akademikach i tam oczekiwali na lokale z zasobów gminy.

4.15 Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Na zlecenie Miasta Centrum Służby Rodzinie prowadziło **Dom Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej** przy ul. Nowe Sady 17. W Domu okresowo mogły przebywać matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży, ojcowie z małoletnimi dziećmi i inne osoby sprawujące opiekę nad dziećmi. Oprócz całodobowej opieki i pomocy w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych i socjalnych, osoby przebywające w placówce uzyskiwały pomoc psychologa, korzystały z zajęć terapeutycznych. Kobiety przygotowane były do świadomego i odpowiedzialnego macierzyństwa.

W 2010 r. z pomocy udzielonej w placówce skorzystało łącznie 160 osób, w tym 74 kobiety i 86 dzieci. Spośród tych osób, 6 kobiet uzyskało mieszkania socjalne, 12 kobiet powróciło do rodziny, 2 kobiety założyły nowe rodziny, a 6 kobiet wynajęło mieszkanie.

Wydatki związane z prowadzeniem Domu Samotnej Matki: **343 411 zł**

4.16 Dom Międzypokoleniowy „Bednarska”

W 2010 roku kontynuował działalność **Dom Międzypokoleniowy „Bednarska”**, placówka utworzona w ramach projektu *„Porozumienie i pojednanie z miastami partnerskimi w środkowej i wschodniej Europie”* (uroczyste otwarcie Domu odbyło się 1 września 2004 r.).

W budynku przy ul. Bednarskiej 15a, w którym mieści się Dom Międzypokoleniowy, funkcjonują równolegle: Dom Dziecka nr 9, filia Domu Dziennego Pobytu oraz *„Dom Pamięci i Przyszłości”* prowadzony przez Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę.

W minionym roku:

- **Dom Dziecka nr 9** zabezpieczał opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej. W placówce przebywało rotacyjnie 43 wychowanków.
- **Dom Dziennego Pobytu** dysponował 15 miejscami organizacyjnymi (rotacyjnie korzystało 17 osób). Stwarzał osobom starszym i samotnym warunki umożliwiające przezwycięzenie samotności i izolacji społecznej. W placówce podejmowane były działania aktywizujące osoby starsze, zarówno ruchowo jak i intelektualnie.
Poza stałymi zajęciami wpisanymi w program placówki podopieczni uczestniczyli w corocznym balu maskowym w Pałacu Poznańskiego, w turnieju muzycznym „Śpiewać każdy może”, wycieczkach do Sieradza i Warszawy oraz w pikniku w Drzewocinach..
W ciągu roku koncentrowano się również na działaniach integrujących pokolenia – wspólnych zabawach, spotkaniach wynikających z tradycji i świąt oraz wycieczkach.
- Członkowie **Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę** w ramach *„Domu Pamięci i Przyszłości”* zorganizowali 57 spotkań z członkami SPP, w których wzięło udział

600 osób oraz 6 lekcji historii dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i liceów. Przyjęto także dwie delegacje z Niemiec, Kanady, Belgii i Holandii.

W styczniu 2010 r. placówka gościła Ambasadora Niemiec i Honorowego Konsula Niemiec p. Ewę Goczek. Celem wizyty było wręczenie Prezesowi Oddziału Wojewódzkiego Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę w Łodzi odznaczenia Orderu Zasługi ze Wstęgą nadanego przez Kanclerza Niemiec.

Wydatki związane z prowadzeniem Domu Dziecka uwzględniono w wydatkach poniesionych na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, wydatki na prowadzenie Domu Dziennego Pobytu uwzględniono w wydatkach poniesionych na prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej.

V. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

5.1 Usługi opiekuńcze

Realizatorami **usług opiekuńczych** świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) było Konsorcjum skupiające 4 podmioty: Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Czerwony Krzyż, Agencja Usługowo-Opiekuńcza „Serce”, Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów oraz Konwent Bonifratrów.

Pomoc świadczona była w zakresie w zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz, w miarę możliwości utrzymywania kontaktów z otoczeniem.

Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej podopiecznego. W ciągu roku z usług korzystało **4 368** osób (w tym 4 066 samotnych). Liczba godzin świadczonej pomocy wynosiła 1 328 615.

Wydatki związane z realizacją usług opiekuńczych : **13 480 352,47 zł**

5.2 Domy Dziennego Pobytu

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia w organizacji życia codziennego korzystały z funkcjonujących na terenie Miasta **Domów Dziennego Pobytu** (Dziennych Domów Pomocy Społecznej).

Placówki te prowadzone były przez Miasto oraz przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej.

Tabela nr 9

Domu Dziennego Pobytu według podmiotu prowadzącego

Podmiot prowadzący	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba korzystających (narastająco)
Miasto (MOPS)	19	795	1 146
Podmiot niepubliczny	2	115	136
Razem:	21	910	1 282

Miejskie DDP usytuowane są w strukturach organizacyjnych Filii MOPS. Na terenie działania każdej Filii funkcjonuje od 3 do 5 Domów.

Placówki niepubliczne prowadzone były przez Caritas Archidiecezji Łódzkiej w siedzibach przy ul. Gdańskiej 111 i ul. Czarnieckiego 4.

Placówki zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco - rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, uczestnictwo w kulturze itp. Caritas w ramach działalności Domów świadczył również usługi opiekuńcze, organizował opiekę pielęgniarstwa i in.

Wydatki związane z prowadzeniem DzDPS ogółem : **6 883 996,05 zł**

5.3 Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom na zlecenia Miasta porad udzielaly dwa podmioty: Caritas Archidiecezji Łódzkiej w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111 i Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego SCLEROSIS MULTIPLEX w Łodzi, ul. Przybyszewskiego 255/267 .

W ciągu roku udzielano porad prawnych i informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, porad dotyczących opieki nad osobami niepełnosprawnymi, prowadzono terapię rodzinną itp.

W ciągu roku z porad skorzystało ogółem **146** osób.

Poniesione wydatki : **41 570,00 zł**

5.4 Grupa Wsparcia Matek Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne

Przy współdziałaniu pracowników MOPS Filia Łódź-Bałuty (realizatora działań w ramach Centrum Aktywności Lokalnej) od kilku lat na terenie Osiedla Radogoszcz - Wschód funkcjonowała Grupa Wsparcia Matek Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne.

W 2010 r. w stałym składzie (**13** matek i **13** dzieci) członkowie grupy spotykali się regularnie co dwa tygodnie. Na rzecz Grupy działali wolontariusze z Gimnazjum Nr 16 (systematycznie około 12 osób), którzy organizowali i prowadzili z dziećmi zajęcia plastyczne i ruchowe. Bezpośredni kontakt wolontariuszy i osób niepełnosprawnych dawał obopólne korzyści, uczył młodzież tolerancji wobec problemu niepełnosprawności, a osoby niepełnosprawne integrował ze społeczeństwem. W ramach integracji Grupy ze środowiskiem lokalnym przy wykorzystaniu środków finansowych pozyskanych ze Spółdzielni Mieszkaniowej „Radogoszcz-Wschód” zorganizowano: uroczyste spotkanie wielkanocne, wyjazd do ZOO Safari w Borysewie i do Dino Parku w Kołacinie oraz uroczyste spotkanie wigilijne. Rodziny zaproszone były również na wigilię zorganizowaną przez Samorząd Szkolny Gimnazjum Nr 16 w Łodzi.

5.5 Koło ZERiI „Tatarak”

Przy wsparciu ze strony pracowników MOPS Filia Łódź-Bałuty na terenie Osiedla Radogoszcz-Wschód działało Koło nr 12 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Tatarak” Uczestnicy koła spotykali się 2 raz w tygodniu. Na bazie zainteresowań i aktywności członków utworzono grupę turystyczną wykorzystującą metodę turystyki pieszej, organizowano gimnastykę rehabilitacyjną, zajęcia plastyczne, wyjścia do teatru i na wystawy, a także imprezy plenerowe. Członkowie Klubu aktywnie uczestniczyli w życiu kulturalnym dzielnicy. W siedzibie Klubu zorganizowali wystawy „Wiosna przyszła”. „Pożegnanie lata”, „Uroczysty Wieczór Wigilijny”. Zorganizowano również spotkanie z okazji pierwszej rocznicy utworzenia Koła.

5.6 Domy Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w Domach Pomocy społecznej . Bezpośrednim realizatorem zadania był Oddział Pomocy Stacjonarnej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku w Łodzi funkcjonowało **16** domów pomocy społecznej o różnym profilu z tego: **13** domów pomocy społeczne prowadzonych przez Miasto Łódź i **3** prowadzone na zlecenia Miasta. Placówki te dysponowały **1 986** miejscami organizacyjnymi. W ciągu roku w Domach rotacyjnie przebywało **2 214** podopiecznych.

Tabela nr 10

Domy Pomocy Społecznej według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg. stanu na dzień 31.12.2010 r.		Liczba miejsc organizacyjnych		Liczba osób przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku	4	0	342	0	334	0
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	0	820	0	1.001	0
domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	2	0	200	0	215	0
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	2	1	289	107	310	121
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	2	1	209	9	212	9
dom dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	0	10	0	12
	13	3	1 860	126	2.072	142

W stosunku do 2009 r. liczba miejsc w domach pomocy społecznej uległa zmniejszeniu łącznie o **153**, z czego:

- zmniejszenie o **90** miejsc nastąpiło z powodu zmiany infrastruktury domów pomocy społecznej,
- zmniejszenie o **63** miejsc nastąpiło z powodu rozgęszczenia mieszkańców i konieczności dostosowania liczby podopiecznych do powierzchni mieszkalnej (wymóg określony w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku *w sprawie domów pomocy społecznej*).

Domy niepubliczne prowadziło :

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP. im. bł. Edmunda Bojanowskiego – DDP w Łodzi przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 (dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych),
- Stowarzyszenie Pomocy Osieroconym Dzieciom Specjalnej Troski – DDP w Łodzi przy ul. Wapiennej 29 (dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie) Umowa z Miastem na prowadzenie tej placówki wygasła z dniem 31.12.2010 r.
- Fundację im Św. Brata Alberta – DDP w Łodzi, ul. Helenówek 7 (dom dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie).

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, miały za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Tak jak w poprzednich latach zapewniały, oprócz miejsca zamieszkania, żywienia i odzieży także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczyły usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych. Podejmowały działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańców, w miarę ich możliwości. Kładły także nacisk na utrzymywanie i rozwijanie przez podopiecznych kontaktów z rodziną i środowiskiem.

W przypadku dzieci placówki świadczyły również usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych. Podopieczni mieli możliwość nauki i uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych. Istotną metodą edukacyjną było uczenie i wychowywanie przez doświadczenia życiowe.

W ciągu 2010 r. do łódzkich domów pomocy społecznej **przyjęto 256 osób, odeszło 353 osób**, z tego:

- 62 usamodzielnili się (powrócili do środowiska po zakończonej rehabilitacji),
- 10 powróciło do rodziny,
- 34 przeniosły się do innych placówek w ramach re kwalifikacji,
- 247 zmarło.

Wg stanu na dn. 31.12.2010 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało **1 893**, w tym:

- **1 760** osób w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź,
- **133** osoby w domach pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie Miasta Łódź.

Ponadto **164** łódzian przebywało w placówkach prowadzonych przez inne powiaty.

Spośród 1 893 podopiecznych łódzkich dps 22 zostało skierowanych do placówek przez inne powiaty.

Z uwagi na strukturę wieku mieszkańców Łodzi, zapotrzebowanie na miejsca w placówkach jest bardzo duże. W ostatnim dniu minionego roku na umieszczenie w różnych typach domów oczekiwało ogółem **857** osób

Tabela nr 11

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w wg. typów domów pomocy społecznej

Typ placówki	Liczba osób oczekujących na miejsce
domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku	196
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	298
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	325
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	4
	823^{1/}

^{1/} W tabelce nie uwzględniono **34** mieszkańców Łodzi oczekujących na miejsce w placówkach usytuowanych na terenie innych powiatów (wybór placówki zgodny z wolą mieszkańca – uwzględniany w miarę możliwości finansowych MOPS. Zgoda na umieszczenie wynika również z faktu, iż na terenie Łodzi nie ma danego typu placówki np. dla osób z chorobą Alzheimera lub okres oczekiwania na miejsce jest krótszy niż na terenie Łodzi – np. w przypadku placówek o profilu psychiatrycznym)

Najwięcej osób, bo aż 325 (37,9% wszystkich oczekujących) , oczekiwało na miejsce w dps dla osób ze schorzeniami psychicznymi.

Liczba oczekujących na miejsce bez względu na typ placówki była **wyższa w stosunku do 31.12.2009 r. o 53 osoby**

W 2010 roku zakończył się proces standaryzacji łódzkich domów pomocy społecznej. Wszystkie domy pomocy społecznej osiągnęły wymagany standard (za wyjątkiem DPS przy ul Wapiennej 29, z którym umowa na prowadzenie wygasła z dniem 31.12.2010 r.).

Wydatki związane z prowadzeniem DPS ogółem: **68 401 131,34 zł**

5.7 Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizował Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Zadania te to:

- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie do pokrycia kosztów usuwania barier osobom niepełnosprawnym w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych,
- dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych kosztów organizacji zajęć i imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- finansowanie i nadzór nad działalnością Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta (Miasto dofinansowało koszty funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej).

W 2010 r. wydatki poniesione na rehabilitację społeczną wyniosły ogółem **9 136 574,02 zł**, w tym 8 610 421,00 zł pochodziło ze środków PFRON i 526 153,02 zł ze środków Miasta.

W 2010 r. ze świadczeń zrealizowanych przez Zespół skorzystało ogółem **4 060** mieszkańców Łodzi, w tym:

- **766** otrzymało dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych,
- **2 068** otrzymało dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych (łóżka rehabilitacyjne, rowery rehabilitacyjne, aparaty słuchowe, urządzenia do światłolecznictwa, protezy, buty ortopedyczne, cewniki, inhalatory, pielucho-majtki itp.),
- **131** otrzymało dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych (zakup komputerów i oprogramowania, sprzętu nagłaśniającego, wymiana kuchenek z gazowych na elektryczne itp.),
- **39** skorzystało z dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych (adaptacja łazienek i toalet, poszerzanie ościeżnic wejściowych, instalowanie pochylni dla wózków inwalidzkich, montaż podnośników, montaż uchwyty itp.),
- **770** osób uczestniczyło w imprezach kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON,
- **273** mieszkańców Łodzi i **13** mieszkańców sąsiednich powiatów uczestniczyło w 9 Warsztatach Terapii Zajęciowej. Ponadto 43 niepełnosprawnych łodzian uczestniczyło w WTZ działających na terenie Zgierza i Pabianic.

Liczba osób objętych w 2010 r. rehabilitacją społeczną była zdecydowanie niższa niż w roku 2009. Powodem było znaczne zmniejszenie wielkości środków przekazanych przez PFRON na realizację zadań.

Tabela nr 12

Środki otrzymane z PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w latach 2009 – 2010

2009 r.	2010 r.
11 100 598	8 615 396

Ogólna wielkość środków otrzymanych w 2010 w stosunku do 2009 r. zmniejszyła się o 2 485 202 zł tj. o 22,38%

Podział środków na realizację poszczególnych zadań w latach 2009 – 2010

Rodzaj świadczenia	2009 r.		2010 r.	
	Liczba beneficjentów	Kwota (w zł)	Liczba beneficjentów	Kwota (w zł)
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem	1 415	1 566 987	766	998 348
w tym :				
- dorośli	936	937 765	314	374 534
- dzieci	478	629 222	452	623 814
Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych	3 169	4 142 897	2068	2 731 666
Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych	191	432 337	131	271 806
Dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych	70	750 776	39	442 871
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki	925	87662	770	69 704
Uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej ^{1/}	276	4 537 440	286	4 622 179
	6 046	11 518 099	4.060	9 136 574

^{1/} środki na prowadzenie WTZ:

w 2009 r. PFRON 4 083 696 zł i Miasto 453 744 zł

w 2010 r. PFRON 4 096 026,00 zł i Miasto 526 154,02 zł. Ponadto poniesiono wydatki w kwocie 71 057 zł na sfinansowanie przez Powiat Łódź kosztów uczestnictwa mieszkańców Łodzi w WTZ położonych na terenie innych powiatów.

Liczba osób korzystających w 2010 r. z dofinansowania do różnych form pomocy zmniejszyła się stosunku do 2009 r. ogółem o **1 986 (32,8 %)**.

Poza Warsztatami Terapii Zajęciowej, w których liczba ta była stabilna, liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do oczekiwanej formy pomocy uległa znacznemu zmniejszeniu. Szczególnie odczuwalne wśród dorosłych mieszkańców Miasta było ograniczenie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych – najpopularniejszej formy pomocy (liczba osób, którym w 2010 r. udzielono dofinansowania zmniejszyła się o 649 tj. o 54 %).

W roku 2009 wydano 96,6% otrzymanych środków na rehabilitację społeczną, w 2010 r. – 99,9% otrzymanych środków. Niewykorzystane środki pochodziły ze zwrotów dokonanych przez beneficjentów, którym przyznano pomoc. Zwrot nastąpił z powodu niewykorzystania środków w ostatnich dniach roku co uniemożliwiło udzielenie dofinansowania innej osobie.

5.8 Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania:

- ustala niepełnosprawność osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- ustala stopień niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydaje legitymacje osobom orzecznym, potwierdzające fakt bycia niepełnosprawnym.

Wydane przez Zespół orzeczenia, poza ustaleniem niepełnosprawności, określają również wskazania odnośnie osoby orzekanej w tym: dotyczące odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Posiadanie orzeczenia uprawnia m.in. do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej i in.

W 2010 r. na realizację zadań Zespół otrzymał **1 334 700 zł** tj. o **85 884 zł** mniej w stosunku do roku 2009. (wykonanie: **1 334 632,75 zł**).

Tabela nr 14

Środki finansowe na realizację zadania w latach 2009-2010

2009 r.	2010 r.
1 420 584 zł	1 334 700 zł

W stosunku do roku 2009 wielkość środków na realizację zadania uległa zmniejszeniu o ok. 6 %
Zmniejszenie środków skutkowało zmniejszeniem liczby składów orzekających i liczby wydanych orzeczeń – ogółem o 1.376 (8.6% w stosunku do 2009 r.).

Tabela nr 15

Liczba wydanych orzeczeń w latach 2009 – 2010

2009 : 2010	2009 r.	2010 r.
Liczba wydanych orzeczeń ogółem	16 065	14 689
w tym:		
osoby przed 16 rokiem życia	1 449	1 248
osoby po 16 roku życia	14 616	13 012

Z uwagi na brak środków finansowych pod koniec roku Zespół znacząco ograniczył liczbę posiedzeń Składów Orzekających, co skutkowało wydłużeniem czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia.

W 2010 r. Zespół wystawił również 4 815 legitymacji osobom niepełnosprawnym

5.9 Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W 2010 r. na podstawie *ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* przeprowadzono postępowania administracyjne i wydano **2 316** decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w *ustawie o pomocy społecznej*.

Wydatki związane z wydaniem decyzji: **82 639,08 zł**

5.10 Opłacanie składki zdrowotnej

Zgodnie z art. 66 ust. 1 *ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w tym za: osoby pobierające zasiłek stały, dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego nie przebywające w placówkach, osoby bezdomne wychodzące z bezdomności, osoby pełniące funkcję zawodowej rodziny zastępczej, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej oraz osoby realizujące kontrakt socjalny

W ciągu roku opłacono 58 021 składek na ogólną kwotę **2 141 467 zł**. Największą grupę osób, którym opłacano składkę stanowili zasiłkobiorecy stali (składka skorelowana była ze świadczeniem).

VI. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

6.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego. Dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2010 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych skorzystały **73** osoby, w tym 18 mężczyzn, 53 kobiety oraz 2 dzieci. Zrealizowano ogółem **27 330** godzin usługowych.

Wydatki związane z realizacją usług : **532 935 zł.**

6.2 Środowiskowe Domy Samopomocy

W 2010 r. na terenie Miasta funkcjonowało **5 Środowiskowych Domów Samopomocy** prowadzonych przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych przy ul. Zawiszy Czarnego 22 (60 miejsc),
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie przy ul. Przybyszewskiego 111 (20 miejsc),
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi przy ul. Chocianowickiej 198 (44 miejsca),
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi przy ul. Karolewskiej 70/76 (45 miejsc).
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” przy ul. Próchnika 7 (18 miejsc)

Ogółem **187** miejsc.

Podopieczni przebywający w ŚDS-ach, mieli zapewnioną opiekę medyczną (odpowiednią dla typu schorzenia), obejmującą konsultacje i okresowe oceny stanu zdrowia psychicznego, psychoterapię, uczestniczyli w różnych formach terapii i zajęciach integracyjnych (mających na celu poprawę stanu zdrowia, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia), prowadzonych zajęciach edukacyjnych. Korzystali z pomocy psychologicznej, pomocy w organizacji grup wsparcia. Rodziny podopiecznych korzystały z Klubów samopomocowych dla rodzin.

W 2010 r. z usług ŚDS skorzystało **230** osób.

Wydatki związane z prowadzeniem ŚDS: **1 969 636 zł.**

6.3 Mieszkania Chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych w dwóch siedzibach:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach przy ul. Jedlinowej 42/44 (20 miejsc),
- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22 (20 miejsc).

W czasie pobytu w Mieszkaniach podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W 2010 r. w ramach **40** planowanych miejsc w Mieszkaniach przebywały rotacyjnie **84** osoby, w tym 38 mężczyzn 46 kobiet.

Wydatki związane z prowadzeniem Mieszkań: **636 300 zł.**

6.4 Ośrodki Adaptacyjne dla Dzieci i Młodzieży

Ośrodki Adaptacyjne (noszące od stycznia 2011 r nazwę Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych) działają w ramach struktury organizacyjnej MOPS:

- Filii Łódź-Bałuty przy ul. Rojnej 18a (65 miejsc),
- Filii Łódź-Widzew przy ul. Ćwiklińskiej 5a (35 miejsc)

Placówki dysponują ogółem 100 miejscami organizacyjnymi przeznaczonymi dla osób upośledzonych umysłowo. Zapewniają podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania. W Ośrodkach prowadzona jest praca wychowawczo-rewalidacyjna w oparciu o programy przystosowane do indywidualnych potrzeb podopiecznych oraz zajęcia: szkole, przedszkolne i indywidualne. W 2010 r. w zajęciach prowadzonych przez Ośrodki uczestniczyło **97** podopiecznych z terenu całego Miasta. Ponadto 1 mieszkanie Tuszyňa korzystał z pobytu w Ośrodku w Łodzi. Wydatki związane z prowadzeniem Ośrodków: **2 714 042,32 zł.**

6.5 Grupa Wsparcia Osób z Depresją „Promyczek”

Z inicjatywy mieszkańców Osiedla Radogoszcz-Wschód, przy wsparciu ze strony pracowników MOPS Filia Łódź-Bałuty w miesiącu wrześniu 2010 r. utworzona została **Grupa Wsparcia Osób z Depresją „Promyczek”**. Grupa liczyła 12 członków. Spotkania uczestników odbywały się regularnie raz w tygodniu.

VII. Pomoc osobom bezdomnym

7.1 Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)

Udzielanie pomocy osobom bezdomnym jest jednym z istotnych elementów systemu pomocy społecznej w Mieście. Zapewnienie schronienia należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2010 r. Miasto dysponowało ogółem **437** miejscami zabezpieczającymi pobyt osobom bezdomnym, w tym: **153** miejscami dla kobiet i kobiet z dziećmi i **284** miejscami dla mężczyzn, z których w ciągu roku korzystały rotacyjnie **1 583** osoby.

Tabela nr 16

Placówki według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg. stanu na dzień 31.12.2010 r.		Liczba miejsc organizacyjnych		Liczba przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn	0	2	0	164	0	566
Schroniska dla Bezdomnych Kobiet	1	1	82	71	244	140
Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn	0	1	0	120	0	633
	1	4	82	355	244	1 339

Miasto prowadzi Schronisko i noclegownię dla bezdomnych kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7, które wchodzi w skład struktury organizacyjnej MOPS Filia Łódź-Górna. Liczba planowanych miejsc w placówce wynosi ogółem **82**, w tym 62 w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet i 20 miejsc noclegowych.

W ciągu roku w Schronisku przebywało **115** osób (71 kobiet i 44 dzieci) nie posiadających własnego miejsca zamieszkania lub nie mogących z różnych przyczyn przebywać w dotychczasowym środowisku. Osobom tym zapewniono pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych (mieszkaniowych, zawodowych, zdrowotnych, opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych itp.) świadczoną przez personel placówki oraz współdziałające z nią instytucje i organizacje

przeciwdziałające zjawisku bezdomności. Do *indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności* przystąpiło 70 rodzin.

W okresie jesienno-zimowym z miejsc noclegowych korzystało **129** osób (126 kobiet i 3 dzieci).

W 2010 r., w ramach umowy wieloletniej Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, prowadziło na terenie Łodzi 3 schroniska dla osób bezdomnych, w tym: 2 dla mężczyzn i 1 dla kobiet z dziećmi oraz noclegownię przeznaczoną dla mężczyzn, a w szczególności

- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – zaplanowane na 100 miejsc,
- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Spokojnej 10/12 – zaplanowane na 64 miejsca,
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Kwietniowej 2/4 – zaplanowane na 71 miejsc,
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Spokojnej 10/12 – zaplanowana na 120 miejsc.

Łącznie ww. schroniska i noclegownia zapewniły 355 miejsc pobytu osobom bezdomnym, w tym 71 dla kobiet i dzieci. W 2010 r. z ww. placówkach przebywało **1 339** osób, w tym 1 199 mężczyzn, 99 kobiet i 41 dzieci.

Wszystkie schroniska prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, poza możliwością czasowego zamieszkania zapewniały: całodzienne wyżywienie, korzystanie z kąpieli, prania i zmiany odzieży, uzupełnienie brakującej garderoby, poradnictwo prawne, poradnictwo socjalne (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - wyrobieniu dowodu tożsamości, złożeniu wniosku dot. przydziału lokalu socjalnego, złożeniu dokumentów dot. przyznania świadczenia rentowego lub emerytalnego itp.), bezpłatne wykonanie fotografii do dokumentów tożsamości, możliwość tymczasowego zameldowania, pomoc psychoterapeutyczną, opiekę lekarską i pielęgnarską.

We wszystkich schroniskach realizowane były także *indywidualne programy wychodzenia z bezdomności* zapewniające osobie bezdomnej wsparcie w procesie wychodzenia z bezdomności.

W ciągu roku w schroniskach i noclegowniach usytuowanych na terenie Łodzi przebywały **1.583** osoby, w tym:

- w placówce prowadzonej przez MOPS – 244 osoby (197 kobiet i 47 dzieci),
- w placówkach prowadzonych przez Towarzystwo - 1.339 osób (1.199 mężczyzn, 99 kobiet i 41 dzieci).

Tabela nr 17

Pomoc udzielona osobom bezdomnym przebywającym w schroniskach i noclegowniach

Nazwa placówki Forma pomocy	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Szczytowa 11		Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Spokojna 10/12		Schronisko dla Bezdomnych Kobiet ul. Kwietniowa 2/4		Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Kobiet ul. Gałczyńskiego 7		Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Spokojna 10/12	
	Liczba osób	Wartość świadczeń	Liczba osób	Wartość świadczeń	Liczba osób	Wartość świadczeń	Liczba osób	Wartość świadczeń	Liczba osób	Wartość świadczeń
Zasiłki stałe	52	180 586,65	61	199 677,00	13	43 829,46	10	17 172,00	0	0
Zasiłki okresowe	0	0	3	1 192,50	27	23 024,20	25	6 977,70	0	0
Zasiłki celowe, w tym:	22	1 441,46	12	1 017,81	32	6 283,02	24	3 416,32	0	0
na potrzeby bytowe	1	50,00	2	200,00	13	4 420,00	17	2 300,00	0	0
na zakup leków, okularów leczniczych itp.	20	1.361,46	11	817,81	20	1 863,02	4	341,32	0	0
na wyrobienie dowodu osobistego, książeczki	1	30,00		0	0	0	0	0	0	0

wojskowej										
dożywianie dzieci w szkole	0	0	0	0	16	8 800,50	23	4 204,70		
na sprawienie pogrzebu	0	0	7	19 399,10	0	0	0	0	0	0
Razem:	x	182 028,11		221 286,41	x	81 937,18	x	31 770,72	0	0
	Liczba osób		Liczba osób		Liczba osób		Liczba osób		Liczba osób	
Skierowanie na nieodpłatne wykonanie zdjęć do dowodu osobistego	77		48		12		0		85	
Pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych	25		79		55		36		0	
Pomoc prawna	34		34		15		34		48	
Pomoc w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych	23		57		10		64		25	
Pomoc w pisaniu pism	91		78		15		0		207	
Pomoc socjalna (dokumentacja do DPS, kierowanie do MZON, kierowanie do PUP, kierowanie na leczenie odwykowe)	153		103		35		93		297	
Indywidualny program wychodzenia z bezdomności	86		13		77		70		54	
Pomoc psychologiczna	77		0		0		76		0	

Ogółem na świadczenia wypłacone osobom przebywającym w schroniskach i noclegowniach wydatkowano kwotę 517 022,42 zł. (kwota uwzględniona została w części II Sprawozdania, w tabelce zawierającej wykaz świadczeń zrealizowanych przez MOPS w minionym roku. Największą pozycje (zarówno pod względem liczby świadczeniobiorców, jak w wartości świadczeń stanowiły zasiłki stałe, które otrzymało 136 osób na ogólna kwotę 441 265,11 zł).

7.2 Mieszkania Readaptacyjne

W 2010 r. w Mieszkaniach Readaptacyjnych dla osób bezdomnych prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Łodzi przez przy ul. Trębackiej 3 przebywało rotacyjnie 11 osób, które przeszły podstawowy program pomocy osobie bezdomnej realizowany w schroniskach i oczekiwały na mieszkanie z zasobów gminy. Pomoc w formie umożliwienia pobytu w Mieszkaniu Chronionym adresowana jest do bezdomnych mających możliwość usamodzielnienia się, dążących do wyjścia z bezdomności i uzależnień. Celem funkcjonowania mieszkań jest pomoc w wykształceniu umiejętności samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną. W czasie pobytu w mieszkaniach bezdomni otrzymywali wsparcie w integracji ze środowiskiem, a także pomoc i wsparcie psychologiczne, pedagogiczne oraz socjalne.

Koszt prowadzenia Mieszkań włączony został do kosztów prowadzenia Schronisk.

Wydatki na prowadzenie schronisk, noclegowni i Mieszkań Readaptacyjnych wyniosły ogółem: **2 295 842,54 zł**

7.3 Świetlica dla Osób Bezdomnych

W 2010 r. przy al. Piłsudskiego 119 w Łodzi funkcjonowała Świetlica dla Osób Bezdomnych, uruchomiona i prowadzona na zlecenie Miasta przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie. Placówka czynna była codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Osoby bezdomne miały

tam zapewniony pobyt dzienny, gorący posiłek i napoje, możliwość uzupełnienia brakującej garderoby w odzież stosowną do pory roku, możliwość skorzystania z węzła sanitarnego, środków czystości i higieny osobistej, pomocy pielęgniarstwa. Dziennie w świetlicy przebywało ok. 100 osób.

W ciągu roku z placówki skorzystało **587** osób (495 mężczyzn i 92 kobiety), wydano 38.217 posiłków (śniadania, obiady, kolacje) oraz 2 566 sztuk odzieży.

Wydatki związane z prowadzeniem Świetlicy: **55 000 zł**

7.4 Program osłonowy „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”

W minionym roku w ramach wieloletniej umowy zawartej z MOPS, w okresie jesienno-zimowym Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta realizowało program osłonowy p.n. „**Autobus dla bezdomnych i potrzebujących**”.

Założeniem programu było zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom bezdomnym (zapewnienie posiłku, ciepłej odzieży, leków, podstawowej opieki pielęgniarstwa), zmotywowanie bezdomnych do zmiany sposobu życia i podjęcia próby wyjścia z bezdomności, zminimalizowanie zagrożenia zamarznięciem oraz zmniejszenie liczby osób bezdomnych pozostających bez schronienia i zabezpieczenia socjalnego.

Program realizowany był w okresie od 01 stycznia 2010 r. do 21 marca 2010 r. oraz od 01 grudnia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Autobus kursował w godzinach 22⁰⁰ – 2³⁰. Trasę Autobusu wyznaczono z siedziby Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 z postojami w miejscach gromadzenia się osób bezdomnych tj. na dworcach kolejowych: Łódź – Fabryczna, Łódź – Żabieniec, Łódź – Kaliska. Punktami docelowymi była Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Spokojnej 10/12 oraz Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Gałczyńskiego 7. Trasa Autobusu znana była bezdomnym, którzy oczekiwali i otrzymywali pomoc - mogli się ogrzać, zjeść gorący posiłek, otrzymać leki, odzież, a także skorzystać z pomocy pielęgniarki. Autobus obsługiwali wolontariusze rekrutujący się z mieszkańców Schroniska przy ul. Szczytowej 11 oraz opiekun – sanitariusz.

W 2010 r. w Autobusie wydano **25 557** gorących posiłków, wydano łącznie 2 060 sztuk odzieży, odwieziono 748 osób do noclegowni (728 mężczyzn oraz 20 kobiet).

Wydatki na realizację programu: **81 990 zł**

7.5 Punkt Pomocy Charytatywnej

Punkt Pomocy Charytatywnej prowadziła Caritas Archidiecezji Łódzkiej w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111. Pomoc udzielana w Punkcie adresowana była nie tylko do osób bezdomnych. Korzystały z niej również inne osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Osobom tym przekazano m.in.: paczki żywnościowe, odzież, bieliznę, obuwie środki czystości, sprzęt gospodarstwa domowego itp.

W ciągu roku pomocy udzielono **3 030** osobom (1 010 mężczyznom, 1 075 kobietom oraz 945 dzieciom).

Wydatki na prowadzenie Punktu: **24 926 zł**

7.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej – PEAD

Program na zlecenie Miasta realizowały Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111 oraz Fundacja „Bank Żywności” z siedzibą w Łodzi przy Al. Piłsudskiego 150/152. Realizatorzy programu pozyskiwali i przekazywali nieodpłatnie najuboższym osobom i rodzinom, w tym również osobom bezdomnym gotowe produkty spożywcze, m.in.: mąkę, makarony, kasze, sery, mleko, cukier, dżemy itp.

W 2010 r.

- z magazynu Caritas żywność odbierało łącznie 38 podmiotów, za pośrednictwem których żywność trafiła do 8 024 osób. Łącznie Caritas wydał 496 ton żywności,
- Fundacja „Bank Żywności” przekazała poprzez 59 organizacji pozarządowych łącznie 953 ton dla 23 046 mieszkańców Łodzi.

Wydatki na realizację Programu: **41 410 zł**

VIII. Pomoc osobom i rodzinom z problemem bezrobocia

8.1 Projekt systemowy „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”

Zgodnie z umową ramową nr UDA-POKL.07.01.01-10-100/08-00 z dnia 18.09.2008 roku podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizuje przewidziany na lata 2008 – 2013 projekt systemowy „*Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi*”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem główny projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie Łodzi.

Cele szczegółowe to :

- objęcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zindywidualizowaną pracą socjalną ukierunkowaną na współdziałanie w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej,
- przezwycięzenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy poprzez udostępnienie usług o charakterze edukacyjnym, zawodowym, zdrowotnym i społecznym,
- angażowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w środowiskowych formach aktywizujących,
- wspieranie i tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnych.

Uczestnicy projektu:

Uczestnikami projektu mogą być osoby, które spełniają łącznie następujące warunki:

- są bezrobotne, nieaktywne zawodowo lub pracujące,
- są w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata),
- korzystają ze świadczeń pomocy społecznej i są zagrożone wykluczeniem społecznym.

W roku 2010 w projekcie wzięło udział **806** klientów pomocy społecznej, w tym 108 osób niepełnosprawnych i 104 usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W ramach projektu uczestnikom zaoferowano:

- warsztaty aktywności zawodowej, na których uczestnicy poznawali swoje mocne strony, uczyli się umiejętnie zarządzać własnym potencjałem w celu skutecznej realizacji planów i zamierzeń, wzmacniali lub nabywali umiejętności pracy w grupie, wiarę we własne siły i możliwości, a także uczyli się poruszać po rynku pracy, tworzyć dokumenty aplikacyjne, pisać cv (ukończyło **737** osób),
- indywidualne doradztwo, na którym uczestnik projektu wraz z doradcą zawodowym ustalał dalszą ścieżkę rozwoju zawodowego klienta (udzielono **715** osobom),
- kurs z podstaw obsługi komputera, w czasie którego uczestnicy projektu zostali zapoznani z podstawowymi programami komputerowymi (Word, Excel), zasadami tworzenia dokumentów w obu programach, a także z funkcjonowaniem i możliwościami internetu (ukończyło **718** osób),
- szkolenia zawodowe : operator koparki - ładowarki (ukończyło 25 osób) manicure (ukończyło 20 osób), obsługa kas fiskalnych (ukończyło 60 osób), kurs komputerowy zaawansowany (ukończyło 5 osób), kurs języka angielskiego (ukończyło 5 osób), księgowość i fakturowanie (ukończyło 7 osób), kurs opiekunka dziecięca (ukończyło 6 osób), glazurnik (ukończyło 9 osób), pracownik administracyjno biurowy (ukończyło 38 osób), fryzjerstwo (ukończyło 12 osób), bukieciarstwo z obsługą kas fiskalnych (ukończyło 47 osób), magazynier z obsługą wózków jezdniowych

(ukończyło 30 osób), kosmetyczka z elementami wizażu (ukończyło 13 osób), prawo jazdy kat C (ukończyła 1 osoba), kurs prawo jazdy kat. B (ukończyło 219 osób), opiekun osób starszych (ukończyło 31 osób), kurs komputerowy języka Java (ukończyła 1 osoba), instalator wodno kanalizacyjny z uprawnieniami c.o. (ukończyła 1 osoba),

- udział w imprezach środowiskowych z cyklu „Europejski Dzień Sąsiada”, „Europejski Dzień Dzielnicy” – imprezy o charakterze środowiskowym skierowane są do uczestników projektu i ich najbliższego otoczenia. Ich celem jest integracja uczestników projektu, nawiązanie przez nich nowych znajomości i więzi ze środowiskiem lokalnym. Działania tego typu zmniejszają poczucie izolacji i są niezmiernie istotne w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W 2010 r. odbyło się **18** plenerowych imprez środowiskowych, na których zapewniono atrakcje w postaci m.in. występów artystycznych, gier i zabaw dla dzieci, zawodów sportowych, pokazów florystycznych, cateringu, oraz jedna impreza podsumowująca realizację projektu,
- udział w turnusach rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych uczestników projektu - w ramach projektu zorganizowane zostały w Mrzeżynie trzy turnusy w terminach: 12-26.10.2010r., 27.10-11.11.2010 r., 11.11 – 25.11.2010 r. w których uczestniczyło łącznie **80** osób,
- opłacenie czesnego usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych (skorzystało **5** osób studiujących),
- usługi opiekuńcze - zorganizowano opiekę nad osobami zależnymi na czas szkolenia uczestnika projektu (łączy wymiar godzin usług opiekuńczych w ramach projektu w 2010 r. wyniósł 2 419 godzin) oraz wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej (200 godzin) i asystenta rodziny (400 godzin).
- pomoc finansowa - na zaspokojenie potrzeb życiowych, w tym m.in. na potrzeby związane z aktywizacją społeczną i zawodową w ramach uczestnictwa w projekcie **567** osobom wypłacono zasiłki celowe,
- opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - ubezpieczeniem objęte zostały **24** osoby, które z tytułu przystąpienia do projektu zostały wyrejestrowane z Powiatowego Urzędu Pracy i utraciły prawo do ubezpieczenia zdrowotnego.

W ramach projektu zakupiono sprzęt (komputery, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, niszcarki) służący jako wyposażenie Punktów Pracy Socjalnej, w których realizowany jest projekt, przeprowadzono także remonty dostosowujące Punkty Pracy Socjalnej do potrzeb niepełnosprawnych uczestników projektu.

Efekty realizacji projektu „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi” w 2010 r.

- podpisanie **591** kontraktów socjalnych realizowanych z uwzględnieniem nowych - w pomocy społecznej - form wsparcia – instrumentów aktywnej integracji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej,
- podniesienie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości u **737** klientów pomocy społecznej,
- nabycie lub podniesienie umiejętności obsługi komputera i korzystania z możliwości internetu przez **718** klientów pomocy społecznej,
- podniesienie lub nabycie kwalifikacji zawodowych przez **530** osób,

Łączna kwota, którą wydatkowano na realizację projektu wyniosła **4 355 646,55 zł**, w tym wkład własny MOPS wynosił 524 061,00 zł.

8.2 Centrum Pomocy Niematerialnej

Centrum Pomocy Niematerialnej dla Bezrobotnych (funkcjonujące w ramach MOPS Filia Łódź-Bałuty), obejmowało pomocą osoby bezrobotne będące mieszkańcami Miasta, deklarujące chęć aktywnego poszukiwania pracy.

W ramach działalności Centrum:

- udzielano kompleksowej pomocy w znalezieniu pracy,
- prowadzono konsultacje psychologiczne, udzielano porad prawnych, udzielano pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych (szczególnie osobom uzależnionym i dotkniętym przemocą domową),
- prowadzono profilaktykę bezrobocia i doradztwo zawodowe wśród młodzieży,
- przeprowadzono szkolenia,
- prowadzono świetlicę środowiskową.

W 2010 r. do Centrum zgłosiło się **510** bezrobotnych poszukujących pracy, z czego 194 stanowiły osoby zgłaszające się pierwszy raz (38%). W ciągu roku zgromadzono i przekazano osobom zainteresowanym ogółem **624** oferty pracy (od 183 pracodawców) w 245 specjalnościach.

Zgłaszającym się osobom udzielono **631** konsultacji m.in. prawnych i psychologicznych, z których skorzystało **347** osób. W ramach profilaktyki bezrobocia wśród młodzieży nawiązano kontakt z 4 szkołami ponadgimnazjalnymi. Doradcy zawodowi Centrum wspólnie z psychologami przeprowadzili 8 spotkań. W zajęciach zatytułowanych „Absolwent na rynku pracy” udział wzięło **149** uczniów. Wydatki związane z prowadzeniem CPN mieszczą się w wydatkach poniesionych na prowadzenie Ośrodka.

8.3 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne stanowią jedno z narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych. Działając w oparciu o *ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w *sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 210, poz. 1745) MOPS podejmował działania zmierzające do odzyskania przez podopiecznych pomocy społecznej zdolności do funkcjonowania na rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Prace te mogą być organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. W Łodzi prace te organizowane były w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej oraz Filiach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Bezrobotnemu wykonującemu prace społecznie użyteczne przysługuje świadczenie. W okresie od stycznia do maja 2010 r. stawka za godzinę wynosiła 6,80 zł. Począwszy od czerwca 2010 r. stawka ta wzrosła do 7,10 zł za godzinę. 60% świadczenia wypłacanego osobie wykonującej prace społecznie użyteczne pokrywane jest z Funduszu Pracy. Czas pracy w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin.

Szczegółowe informacje na temat prac społecznie użytecznych realizowanych w Filiach MOPS oraz jednostkach nadzorowanych przez MOPS w 2010 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 18

Miejsce świadczenia pracy	Ilość osób	Ilość przepracowanych godzin	Wypłacona kwota (ogółem)	w tym:	
				wkład własny jednostki 40%	środki PUP 60%
placówki opiekuńczo-wychowawcze	28	5 191	36 443,80	14 577,52	21 866,28
domy pomocy społecznej	84	16 045	112 682,60	45 073,04	67 609,56
Filie MOPS	31	4 504	31 543,55	12 617,42	18 926,13
Razem	143	25 740	180 669,95	72 267,98	108 401,97

Średnia ilość godzin przepracowanych w ciągu roku przez 1 osobę wynosiła 180. Wykonywano prace gospodarczo-porządkowe, remontowe i opiekuńcze. Kobiety pracowały w charakterze pomocy kuchennej.

Największe zainteresowanie organizacją prac społecznie użytecznych wykazały domy pomocy społecznej.

IX. Udzielanie wsparcie osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych

9.1 Pomoc uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom

9.1.1 Hostel dla osób uzależnionych od alkoholu

(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

Osoby bezdomne uzależnione od alkoholu, które opuściły Zakład Diagnostyczno-Opiekuńczy w Łodzi korzystały z całodobowego hostelu prowadzonego na zlecenie Miasta przez Stowarzyszenie Samopomocowe „ABAKUS” w Łodzi przy ul. Próchnika 5.

Osobom przebywającym w hostelu zabezpieczono miejsce pobytu, wyżywienie, pomoc socjalną i terapeutyczną.

Łącznie hostel zaplanowany był na 13 miejsc – rotacyjnie korzystało **46** mężczyzn.

Wydatki związane z prowadzeniem Hostelu: **40 000,00 zł.**

9.1.2 Specjalistyczne placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym

(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2010 r. na zlecenie Miasta **12** specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym (**7** Świetlic, **4** Ogniska i Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego) prowadziło 7 organizacji pozarządowych:

- Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego ul. Obywatelska 60 (prowadziło Ognisko Wychowawcze na 60 miejsc).
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Dzielnicowy Łódź-Polesie ul. Gdańska 150 (prowadziło Świetlicę Socjoterapeutyczną i 3 Ogniska Opiekuńczo-Wychowawcze ogółem na 150 miejsc),
- Caritas Archidiecezji Łódzkiej ul. Gdańska 111 (prowadził 3 Specjalistyczne Świetlice Środowiskowe na 125 miejsc),
- Stowarzyszenie Ewangelizacyjno-Charytatywne „Mocni w Duchu” ul. Sienkiewicza 60 (prowadziło Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego „Anielisko” na 40 miejsc),
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy „Słyszę Serce” ul. Skarbowa 28 (Socjoterapeutyczną Świetlicę Środowiskową „Słyszę dzieciaka” na 20 miejsc),
- Pracownia Alternatywnego Wychowania ul. Wólczańska 225 (prowadziła Socjoterapeutyczną Świetlicę Środowiskową na 37 miejsc),
- Stowarzyszenie Małych Dzieci ul. Kopcińskiego 1/3 (Świetlicę Małych Dzieci na 30 miejsc).

Specjalistyczne placówki wsparcia dziennego zapewniały dziecku: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, posiłek, wyposażenie w przedmioty niezbędne do zajęć oraz w miarę możliwości w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb.

Wychowawcy i terapeuci prowadzili zajęcia: socjoterapeutyczne w stałych grupach dzieci, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne. Podczas zajęć grupowych lub w kontakcie indywidualnym realizowali indywidualne programy korekcyjne. Udzielali pomocy w trudnych sytuacjach życiowych w oparciu o diagnozę sytuacji dziecka i jego rodziny.

Łącznie w ciągu roku w placówkach przebywało rotacyjnie **764** dzieci.

Wydatki związane z prowadzeniem placówek: **655 330,16 zł**

9.1.3 Centrum Integracji Społecznej

(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2010 r. MOPS wspierał realizację zadania, polegającego na dofinansowaniu prowadzenia Centrum Integracji Społecznej.

Po rozstrzygnięciu konkursu ofert umowę na dofinansowanie CIS podpisano z Fundacją „Uwolnienie” z siedzibą w Łodzi, przy ul. Inowrocławskiej 5a.

Zgodnie z ustawą z dn. 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r., Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.) Centrum prowadziło **reintegrację społeczną i zawodową osób wykluczonych społecznie uzależnionych od alkoholu**, które podlegały wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, znajdowały się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Do uczestnictwa w CIS kierowane były osoby po uprzednim zaopiniowaniu wniosku przez pracownika socjalnego i przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Udział w zajęciach CIS polegał na:

- kształceniu umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- nabywaniu umiejętności zawodowych, przyuczaniu do zawodu lub podwyższaniu kwalifikacji zawodowych,
- nauce planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą,
- uczeniu umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

W ciągu roku uczestnicy CIS brali udział w:

- kursach zawodowych- **18** osób (w zakresie prowadzenia prac porządkowych i pielęgnacji zieleni - 14 osób, renowacji i zdobieniu mebli - 1 osoba, prac remontowych - 3 osoby),
- terapii indywidualnej (prowadzonej w formie rozmów z uczestnikami - terapię realizowano ogółem przez 112 godzin),
- terapii grupowej (spotkaniach o charakterze edukacyjnym i warsztatowym - terapię realizowano ogółem przez 225 godzin),
- zajęciach z zakresu aktywizacji zawodowej połączonych z edukacją profilaktyki uzależnień oraz zwalczaniem objawów wykluczenia społecznego – zajęcia trwały przez 225 godzin).

Korzystali również z pomocy psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego.

Uczestnicy CIS biorący udział w pracach Centrum otrzymywali świadczenie integracyjne oraz jeden posiłek dziennie.

W 2010 r. z Centrum Integracji Społecznej skorzystało **40** osób (25 mężczyzn i 15 kobiet), spośród których 5 podjęło pracę.

Wydatki poniesione na CIS: **107 520,00 zł**

9.1.4 Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików

Na terenie Osiedla Radogoszcz-Wschód przy współdziałaniu pracowników MOPS Filia Łódź-Bałuty, koordynujących działalność CAL działała Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików. Spotkania Grupy (wpisanej do Krajowego Rejestru Grup AA) odbywały się regularnie raz w tygodniu. Spotkania miały charakter otwarty. Dzięki działalności Grupy wsparcie w walce z problemem alkoholowym uzyskały zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione. Bliskość miejsca spotkań w stosunku do miejsca zamieszkania miała istotny wpływ i stanowiła dodatkową zachętę do częstego i regularnego uczestnictwa w Grupie.

9.1.5 Jadłodajnie i kuchnie społeczne

(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu korzystały z 5 jadłodajni i kuchni społecznych usytuowanych w różnych punktach Miasta, prowadzonych przez 4 podmioty :

- Caritas Archidiecezji Łódzkiej – prowadził Kuchnię Społeczną przy ul. Gdańskiej 111 (wydającą 170 posiłków dziennie),
- Centrum Służby Rodzinie – prowadziło Kuchnię Społeczną przy ul. Broniewskiego 1A (wydającą 140 posiłki dziennie),
- Konwent Bonifratrów – prowadził Jadłodajnię przy ul. Kosynierów Gdyńskich 61A (wydającą 140 posiłki dziennie),
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadził 2 Jadłodajnie: przy ul. Żeromskiego 54 (wydającą 165 posiłków dziennie) i przy ul. Szpitalnej 12 (wydającą 55 posiłków dziennie).

W ciągu roku w jadłodajniach i kuchniach społecznych posiłki spożyło **749** podopiecznych pomocy społecznej (wydano ogółem 214 400 posiłków). Z posiłków korzystali podopieczni Filii MOPS - zarówno osoby samotne, jak i całe rodziny.

Wydatki na prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych: **900 800,00 zł**

9.1.6 Bank Żywności

(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2010 r. osoby i rodziny z problemem alkoholowym otrzymywały pomoc świadczoną przez Fundację „Bank Żywności” im. Marka Edelmana z siedzibą w Łodzi przy al. Piłsudskiego 150/152.

Fundacja pozyskiwała żywność od firm z sektora prywatnego i nieodpłatnie przekazywała ją organizacjom pozarządowym (stowarzyszeniom i fundacjom), podmiotom kościelnym oraz podmiotom publicznym zajmującym się niesieniem pomocy:

- osobom uzależnionym i ich rodzinom (np. Fundacja Uwolnienie),
 - podopiecznym klubów AA (np. Stowarzyszenie Abstynenckie „Soczewka),
 - osobom pozbawionym środków niezbędnych do życia (np. Stowarzyszenie Osób Wielodzietnych „Łódka”),
 - podopiecznym świetlic socjoterapeutycznych (np. Stowarzyszenie Pracownia Alternatywnego Wychowania),
 - podopiecznym świetlic środowiskowych (np. Świetlica Środowiskowa „EMDEK NA ZAWISZY”),
 - uczniom szkół specjalnych (np. Zespół Szkół Specjalnych Nr 7),
 - osobom bezdomnym (np. Towarzystwo im. Św. Brata Alberta Koło Łódzkie),
 - ofiarom przemocy (np. Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii)
- i innym.

W 2010 r. Fundacja przekazała **116** podmiotom **305 735,62** kg żywności do dalszego rozdysponowania.

Wydatki związane z prowadzeniem Banku Żywności: **140 000,00 zł**

9.2 Pomoc uzależnionym od substancji psychoaktywnych

9.2.1 Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny

(Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2010 r realizację zadania polegającego na organizowaniu i prowadzeniu Ośrodka Rehabilitacyjno - Readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły terapię uzależnień Miasto za pośrednictwem MOPS powierzyło Stowarzyszeniu MONAR z siedzibą w Kęślinach, przy ul. Strykowskiej 3. Zadanie realizowane było w Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

Działania podejmowane w ramach realizacji zadania to:

- kształtowania zachowań prospołecznych,
- motywowanie do utrzymania abstynencji narkotykowej i alkoholowej,
- prowadzenie treningów interpersonalnych, asertywności, nauki radzenia sobie z problemami w kontaktach z ludźmi w celu kształtowania postaw szacunku,
- prowadzenie warsztatów radzenia sobie z agresją w celu nabycia umiejętności panowania nad emocjami,
- pomoc w poruszaniu się na rynku pracy oraz motywowanie do utrzymania pracy.

W ciągu roku w Ośrodku:

- **65** mieszkańców hostelu objętych było terapią indywidualną (łącznie 1 478 godzin terapii),
- przeprowadzono **48** sesji terapii grupowej i zajęć edukacyjnych na temat rozpoznawania objawów nawrotu choroby (uzależnienia) i radzenia sobie z nimi (łącznie 282 godziny terapii),
- przeprowadzono 4 superwizje.

W 2010 r. z pomocy Ośrodka skorzystało **70** osób, w tym 55 mężczyzn, 10 kobiet i 5 dzieci.

Wydatki na prowadzenie Ośrodka: **80 000,00 zł**

9.2.2 Program reintegracji zawodowej

(Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

Osoby bezrobotne, uzależnione od substancji psychoaktywnych, które ukończyły terapię uzależnień uczestniczyły w programie reintegracji zawodowej realizowanym przez Stowarzyszenie MONAR w Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

W ramach programu przeprowadzone były kursy:

- obsługi wózków widłowych (uczestniczyło **6** osób),
- pracownika magazynu z obsługą komputera (uczestniczyło **6** osób)
- spawalniczy (uczestniczyły **2** osoby),
- stylizacji paznokci (uczestniczyło **6** osób),
- wizażu (uczestniczyło **6** osób).

Ogółem w programie udział wzięło **16** osób – niektóre z nich uczestniczyły w więcej niż w 1 kursie.

Udział w kursach umożliwił uczestnikom podwyższenie lub uzyskanie kwalifikacji zawodowych, a tym samym zwiększenie szansy na uzyskanie zatrudnienia. Spowodował wzrost poczucia własnej wartości, wiarę w możliwość usamodzielnienia się i rozpoczęcia życia bez wspomagania środkami psychoaktywnymi.

Wydatki na realizację Programu: **16 000,00 zł**

9.2.3 Programy reintegracji społecznej

(Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2010 r. programy reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających środki psychoaktywne, które ukończyły terapię uzależnień realizowały:

- Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 13.
- Fundacja „ARKA” z siedzibą w Łodzi przy ul. Kopernika 37.

W ramach zadania Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” realizowało program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez konsultacje medyczne i terapeutyczne, grupę terapeutyczną, trening interpersonalny, warsztaty budowania poczucia własnej wartości, warsztaty asertywnych zachowań abstynenckich. W 2010 r. z programu skorzystało **77** osób, w tym 44 mężczyzn oraz 33 kobiety.

Fundacja „ARKA” realizowała program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez prowadzenie zajęć motywacyjno-

edukacyjnych z obszaru dorobku kultury ułatwiających readaptację społeczną oraz organizowanie grupowych wyjść do kin, teatrów, muzeów, miejsc historycznych w Łodzi.

W 2010 r. z programu skorzystały 53 osoby, w tym 42 mężczyźni oraz 11 kobiet.

Wydatki na realizację Programów : **14 000 zł.**

X. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

10.1 MOPS jako partner w realizacji *Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*

W ramach *Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* w Filiach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonowały **Interdyscyplinarne Zespoły Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, których celem była poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy, monitorowanie występowania tego zjawiska, jego rozmiarów i skutków społecznych oraz monitorowanie efektywności podejmowanych działań.

W skład Zespołów wchodził m.in. przedstawiciele: policji, prokuratur rejonowych, kuratorzy sądowi, przedstawiciele organizacji pozarządowych (min. Fundacji Centrum Praw Kobiet, Fundacji Pomocy Rodzinie „Opoka”), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Delegaturach Dzielnicowych oraz pracownicy Filii MOPS. Obecni byli także przedstawiciele innych instytucji oraz organizacji pozarządowych.

W 2010 r. odbyły się ogółem **52** spotkania Zespołów, w czasie których rozpatrzono **69** spraw. Przedstawiciele poszczególnych Zespołów kierowali sprawców przemocy na terapię odwykową oraz terapię rodzinną, składali wnioski o dozór policji, o eksmisję sprawców przemocy, o umieszczenie małoletnich dzieci w zastępczych formach opieki, składali również zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Poza spotkaniami Zespołów w Filiach MOPS działały tzw. grupy robocze, (składające się z członków poszczególnych Zespołów Interdyscyplinarnych oraz innych osób zaproszonych do współpracy) podejmujące dodatkowe czynności zmierzające do skutecznej realizacji planów pomocy opracowanych przez Zespoły.

W ciągu roku członkowie grup spotkali się 126 razy. Wśród uczestników grup byli: przedstawiciele policji (74), oświaty (29), prokuratury (2), ochrony zdrowia (4), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (15), organizacji pozarządowych (15), kuratorzy sądowi i społeczni (40), psycholodzy i asystenci rodzinni (43), Działania podejmowane przez grupy dotyczyły 60 środowisk, w których występowała przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i materialna.

W wyniku skutecznej realizacji planu pomocy w 34 przypadkach prowadzone sprawy uznane zostały za zakończone - sprawca poddał się terapii, przemoc ustała.

Wydatki na koordynację działań Zespołów: **18 178,13**

10.1.1 Realizacja procedury „Niebieska Karta”

W minionym roku procedurę „*Niebieskiej Karty*” (narzędzie wykorzystywane w pracy z rodziną dotkniętą przemocą) zastosowano **245** razy, w tym 46 razy działania podjęto z inicjatywy pracownika socjalnego, a 199 razy z inicjatywy policji. Sprawcami przemocy, wobec których zastosowano procedurę byli głównie mężczyźni (222), rzadziej kobiety (26).

W zgłoszonych przypadkach, przy współudziale pracownika socjalnego, policjanta, pedagoga szkolnego, kuratora sądowego i innych osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy zorganizowane były grupy wsparcia ofiarom przemocy.

Ofiarom przemocy udzielono pomocy prawnej, występowano o lokal mieszkalny, podejmowano inne działania właściwe dla danego przypadku. Z inicjatywy pracownika socjalnego 4 ofiary umieszczone zostały w schronisku lub hostelu.

Podjęto również działania wobec sprawców przemocy – 74 sprawców skierowano na terapię, w 41 przypadkach wystąpiono do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W wyniku zastosowania procedury Niebieskiej Karty wobec 53 sprawców przemocy wszczęte zostało postępowanie karne.

Niektóre przypadki przemocy w rodzinie odnotowane w „*Niebieskiej Karcie*” zostały skierowane na Interdyscyplinarne Zespoły Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kierowano szczególnie te, w których zagrożone było bezpieczeństwo małoletnich.

10.2 Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

Ofiary przemocy korzystały ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej 85. Podmiot w ramach realizacji zadania zapewniał ofiarom przemocy: schronienie, wyżywienie (w miarę posiadanych środków) oraz pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemocy udzielano: porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz zajęcia socjoterapeutyczne.

W 2010 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystało rotacyjnie **189** osób, w tym 91 kobiet, 3 mężczyzn oraz 95 dzieci (planowana liczba miejsc – 24).

Wydatki na prowadzenie Ośrodka: **325 300,00 zł**

10.3 Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach umowy zawartej z MOPS w 2010 r. Ośrodek Twórczej Interwencji z siedzibą w Krakowie przy ul. Śmiałej 20 zrealizował 2 szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- dla pracowników socjalnych, przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów sądowych oraz funkcjonariuszy Policji (uczestniczyło **40** osób),
- dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych (**20**), w tym dla pracowników socjalnych.

Szkolenia miały na celu rozwinięcie umiejętności i kompetencji w zakresie: rozpoznania zjawiska przemocy i skutecznego przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych, stosowania elementów mediacji i negocjacji w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych, stosowania przepisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz pracy środowiskowej z trudnym klientem.

Wydatki na realizację szkolenia: **24 600,00 zł**

XI. Pomoc repatriantom

W 2010 r. na podstawie decyzji wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wypłacono 6 rodzinom 8 świadczeń na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie na ogólną kwotę **121 593,01 zł**

Na podstawie Uchwał podjętych przez Radę Miejską w Łodzi:

- Nr LXXXIII/1460/10 z dnia 31 marca 2010 r.
- Nr XCI/1621/10, Nr XCI/1622/10, Nr XCI/1623/10 z dnia 7 lipca 2010 r.

wypłacono 4 rodzinom repatriantów przybyłych do Łodzi z Republiki Kirgiskiej zasiłki na bieżące utrzymanie w ogólnej kwocie **27 232,88 zł**

Wydatkowano kwotę **199 296,47 zł** na wyposażenie mieszkań 4 rodzin przybyłych do Łodzi z Republiki Kirgiskiej, w tym:

- **43 517,65 zł** na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 11 maja 2010 r. pomiędzy Wicewojewodą Łódzkim Panią Krystyną Ozgą a Gminą Łódź reprezentowaną przez pełniącą funkcję Prezydenta Miasta Łodzi Pana Tomasza Sadzyńskiego na wyposażenie mieszkania 1 rodziny przybyłej do Łodzi z Republiki Kirgiskiej,
- **155 778,82 zł** na podstawie Porozumień nr 7 - 9 zawartych w dniu 16 sierpnia 2010 r. pomiędzy Wojewodą Łódzkim Panią Jolantą Chełmińska, a Gminą Łódź reprezentowaną

przez pełniącego funkcję Prezydenta Miasta Łodzi Pana Tomasza Sadzyńskiego na wyposażenie mieszkań 3 rodzin przybyłych z Republiki Kirgiskiej.

XII. Pomoc cudzoziemcom

Na realizację zadania *Pomoc dla cudzoziemców* w 2010 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi otrzymał kwotę **3 480,00 zł**

Kwota ta przeznaczona była dla cudzoziemki przybyłej do Łodzi z Palestyny, przyznana na jej wniosek na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. z 2009 r. Nr 45. poz. 366).

Pracownicy socjalni MOPS Filia Łódź-Widzew przy współudziale cudzoziemki opracowali Indywidualny Program Integracji, do którego dołączony został kosztorys realizacji programu, obejmujący okres 12 miesięcy od m-ca, w którym cudzoziemka zgłosiła się do Filii z prośbą o pomoc.

W oparciu o kosztorys wydana została decyzja administracyjna przyznająca cudzoziemce świadczenia pieniężne na utrzymanie, pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego oraz na pokrycie kosztów tłumaczenia dokumentów z języka polskiego na arabski i z języka arabskiego na polski oraz udział tłumacza przy załatwianiu spraw urzędowych.

Zgodnie z wydaną decyzją, w roku 2010:

- wypłacono cudzoziemce świadczenia pieniężne na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe za miesiące od października do grudnia 2010 r. w ogólnej kwocie 2 400 zł;
- przekazano na konto bankowe tłumacza przysięgłego kwotę 1 080 zł na pokrycie kosztów tłumaczenia dokumentów oraz udziału przy załatwianiu spraw urzędowych.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w Indywidualnym Programie Integracji poza pomocą materialną:

- udzielono cudzoziemce pomocy w dokonaniu rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, a tym samym uzyskaniu prawa do świadczeń zdrowotnych i nadaniu numeru PESEL, towarzyszone w czasie dokonywania wymaganych formalności w tym zakresie, czyniono starania o uzyskanie zameldowania w lokalu, w którym przebywała cudzoziemka, uzyskania zatrudnienia itp.,
- udzielono pomocy w nawiązaniu kontaktu ze środowiskiem lokalnym, wskazano adresy instytucji, w których mogła zasięgnąć porady prawnej, wskazano adres poradni zdrowia itp.

Systematycznie monitorowano postępy cudzoziemki w procesie integracji.

XIII. Praca socjalna i kontrakt socjalny

W ciągu roku mieszkańcy Miasta obejmowani byli pomocą świadczoną przez pracowników socjalnych w ramach **pracy socjalnej**, rozumianej jako działalność skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania.

Działania jakie podejmowali pracownicy polegały m.in. udzielaniu klientom wsparcia, pomocy poprzez towarzyszenie przy załatwianiu różnego rodzaju spraw, reprezentowaniu klientów, pomocy w utrzymywaniu kontaktów ze środowiskiem, poradnictwie itp.

Wsparcia tego, pracownicy socjalni udzielali w ramach własnych kompetencji - w formie porad, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i innych istotnych z punktu widzenia klienta spraw bytowych (pomocy w uzyskaniu pracy, mieszkania, alimentów, funkcjonowania w środowisku). W przypadku rodzin dysfunkcyjnych kontaktowali się z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, poradniami specjalistycznymi. Przekazywali również informacje gdzie i do jakiej instytucji lub organizacji można się zwrócić w celu uzyskania odpowiedniej formy pomocy.

Ogółem w ciągu roku pracą socjalną objętych było **34.801** rodzin (62.835 osoby w tych rodzinach), w tym z **726** rodzinami praca socjalna prowadzona była w oparciu o *kontrakt socjalny*.

XIV. Kontrole merytoryczno-finansowe

14.1 Kontrole wewnętrzne

Nadzór nad sposobem realizacji zadań wykonywanych przez MOPS, jednostki mu podległe i nadzorowane oraz podmioty, z którymi zawarte zostały umowy na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej sprawował **Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej** oraz **oddziały merytoryczne MOPS** – w zakresie spraw im podległych.

Nadzór realizowany był w formie kontroli, wizytacji i lustracji.

Tabela nr 19

Kontrole wewnętrzne

Kontrolujący	Podmiot kontrolowany			Liczba kontroli, wizytacji, lustracji ogółem
	Filie MOPS	Jednostki nadzorowane przez MOPS	Podmioty niepubliczne	
Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej	1	9	11	21
Oddział Pomocy Rodzinie i Dziecku	0	28	1	29
Oddział Koordynacji i Nadzoru	13	0	0	13
Oddział ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi	0	0	7	7
Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych ^{1/}	0	0	29	29
	14	37	48	99

^{1/} W tabeli nie uwzględniono **92** wizji lokalnych, przeprowadzonych przez Zespół, związanych z udzieleniem dofinansowania likwidacji barier architektonicznych.

W roku 2010 **Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej** przeprowadził ogółem **21 kontroli**, w tym:

- 5 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 4 w Domach Pomocy Społecznej,
- 1 w Filii MOPS,
- 11 w jednostkach będących organizacjami pozarządowymi, realizujących na zlecenie MOPS zadania z zakresu pomocy społecznej.

W jednostkach, które były nadzorowane przez MOPS, kontrole obejmowały swym zakresem zagadnienia dotyczące prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz dokumentacji finansowo-księgowej, natomiast w organizacjach pozarządowych przedmiotem kontroli był objęty sposób realizacji postanowień umów zawartych z MOPS

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości, które zostały usunięte w czasie trwania czynności kontrolnych lub po jej zakończeniu. Wynikiem przeprowadzenia kontroli było wydanie 130 zaleceń pokontrolnych.

Wyniki żadnej kontroli nie dostarczyły ustaleń z powodu, których należało powiadomić organy ścigania.

Pracownicy **Oddziału Pomocy Rodzinie i Dziecku** przeprowadzili:

- **6** wizytacji w domach dziecka prowadzonych przez Miasto i **1** wizytację w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny (Rodzinnym Domu Dziecka przy ul. Maszynowej). Zakres wizytacji dotyczył podejmowanych przez placówki działań wobec dzieci

z uregulowaną sytuacją prawną oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i jej bieżącego funkcjonowania. W czasie wizytacji nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. W przypadku występujących uchybień wydano stosowne zalecenia i uwagi, które zostały przekazane do wykonania dyrektorom jednostek,

- **22** lustracje placówek prowadzonych przez Miasto, pod kątem przygotowań do standaryzacji (ocena postępów prac remontowych i adaptacyjnych). Lustracje przeprowadzane były zarówno w głównych siedzibach placówek jak i w nowotworzonych mieszkaniach usamodzielnienia.

Pracownik **Oddziału Koordynacji i Nadzoru** przeprowadził w Filiach MOPS ogółem **13** kontroli:

- **5** kontroli w zakresie stosowania Procedury dotyczącej trybu wydawania decyzji administracyjnych w Filiach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi określonej w Załączniku Nr 2 do zarządzenia Nr 23/2009 Dyrektora MOPS z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia jednolitych standardów w Filiach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi ;
- **4** kontrole w zakresie przestrzegania terminu dokonywania aktualizacji rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób korzystających ze stałych form pomocy (badano wykonanie poleceń Zastępcy Dyrektora MOPS zawartych w piśmie z dnia 9 listopada 2009 r., sygn.: MOPS.OKN.0913-14/09);
- **1** kontrolę w zakresie sprawdzenia wykonania poleceń zawartych w piśmie Zastępcy Dyrektora MOPS z dnia 9 listopada 2009 r. , sygn.: MOPS.OKN.0913-15/09, a w szczególności ustalenie, czy rodzinne wywiady środowiskowe u osób korzystających ze stałych form pomocy przeprowadzane były zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy – 1 kontrola (Filia Łódź-Widzew);
- **3** kontrole w zakresie przyznawania pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności (art. 3, pkt. 1, lit. c ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”) oraz przyznawania pomocy w formie posiłków bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej (art. 6 a ustawy).

W wyniku kontroli wydano zalecenia, mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień nieprawidłowości.

Pracownicy **Oddziału ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi** przeprowadzili **7** kontroli merytorycznych dotyczących realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, zleconych organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym:

- kontrolę realizacji zadania zleconego Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Oddział Dzielnicowy Łódź-Śródmieście, polegającego na prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego – Ogniska Wychowawczego przy ul. Jaracza 42;
- kontrolę realizacji zadania, zleconego Międzynarodowemu Stowarzyszeniu Pomocy „Słyszę Serce”, polegającego na prowadzeniu specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym – Socjoterapeutycznego Klubu Środowiskowego „KAZIK” przy ul. Wspólnej 6;
- kontrolę realizacji zadań, zleconych Caritas Archidiecezji Łódzkiej, polegających na: prowadzeniu jednostki specjalistycznego poradnictwa, prowadzeniu jednostki specjalistycznego poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, realizacji programu osłonowego pn.: „Punkt Pomocy Charytatywnej”, realizacji programu osłonowego pn.: „Punkt wsparcia „Przystanek 13” dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z dzielnicy Łódź-Bałuty”;
- kontrolę realizacji zadania, zleconego Fundacji „Uwolnienie”, polegającego na wspieraniu zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej dla osób uzależnionych;
- kontrolę realizacji zadań, zleconych Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Dzielnicowego Łódź-Górna, polegających na: prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego – Świetlicy Środowiskowej przy al. Politechniki 38 oraz

prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego – Ogniska Wychowawczego przy ul. Słowiańskiej 30;

- kontrolę realizacji zadań, zleconego Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Oddział Dzielnicy Łódź-Polesie, polegających na: prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego – Świetlicy Środowiskowej przy ul. Wapiennej 15 i prowadzeniu specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym – Ogniska Opiekuńczo-Wychowawczego przy ul. Ogrodowej 28;
- rekontrolę realizacji zadania, zleconego Towarzystwu Przyjaciół „Dom na Osiedlu”, polegającego na prowadzeniu domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. W trakcie rekontroli stwierdzono brak usunięcia uchybień wskazanych w zaleceniach pokontrolnych w protokole z dnia 16.10.2009 r., na skutek których z dniem 30 września 2010 r. została rozwiązana umowa na realizację ww. zadania.

Przy realizacji pozostałych zadań nie stwierdzono istotnych uchybień. Oceniono zgodność działalności z zakresem określonym w zawartych umowach. Po czynnościach kontrolnych przypomniano podmiotom o konieczności informowania o wszelkich zmianach podczas realizacji zadania, prowadzenia w sposób rzetelny dokumentacji.

Pracownicy **Zespołu do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych** przeprowadzili:

- **9** kontroli i **20** wizytacji warsztatów terapii zajęciowej. Kontrole dotyczyły prawidłowości wykorzystania środków PFRON na funkcjonowanie warsztatów oraz realizacji zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników warsztatów;
- **92 wizje lokalne**, z czego 49 wizji wstępnych oraz 43 wizje odbiorcze. Wizje wstępne miały na celu sprawdzenie wiarygodności danych zawartych we wnioskach o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych oraz uzgodnienie zakresu prac przed przygotowaniem stosownej umowy. Wizje odbiorcze (kontrolne) dotyczyły realizacji umów o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i umów o dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

14.2 Kontrole zewnętrzne

W roku 2010 MOPS kontrolowany był przez:

- Rzecznika Praw Obywatelskich – zakres kontroli wg. wpisu do książki kontroli: „Zakres i formy działania na rzecz opieki nad osobami bezdomnymi warunkach zimowych” (bez protokołu i zaleceń)
- NIK Delegaturę w Łodzi – (wpis do książki kontroli nieczytelny) – zakres kontroli według protokołu „Zaspokajanie przez MOPS potrzeb w zakresie mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych w latach 2004 – I półrocze 2010 r ”. (bez zaleceń)

W książce kontroli znajdował się również wpis dokonany przez Regionalną Izbę Obrachunkową – odnośnie kontroli w zakresie przekazywania środków finansowych na utrzymanie domów pomocy społecznej (kontrola przeprowadzona była w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rojnej)

XV. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w pomocy społecznej

15.1 Struktura organizacyjna MOPS

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wprowadzonym Zarządzeniem Nr 3213/V/09 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 29 maja 2009 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Łodzi w 2010 r. w skład struktury organizacyjnej MOPS wchodziły komórki organizacyjne:

- Oddział Koordynacji i Nadzoru,
- Oddział Pomocy Rodzinie i Dziecku,
- Oddział Pomocy Stacjonarnej,
- Oddział ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi,

- Oddział Finansowo-Księgowy,
 - Oddział Planowania i Analiz,
 - Zespół Organizacyjno-Administracyjny,
 - Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej,
 - Zespół Audytu Wewnętrznego,
 - Zespół Radców Prawnych,
 - Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
 - Zespół ds. Realizacji Projektów Unijnych
- oraz 5 Filii (Filia Łódź – Bałuty, Filia Łódź – Górna, Filia Łódź – Polesie, Filia Łódź – Śródmieście, Filia Łódź – Widzew).

W ramach Filii działało: 19 Domów Dziennego Pobytu, 2 Ośrodki Adaptacyjne dla Dzieci i Młodzieży, 4 Świetlice Środowiskowe oraz Schronisko dla Bezdomnych Kobiet z miejscami noclegowymi.

MOPS sprawował również nadzór nad prowadzonymi przez Miasto i prowadzonymi na zlecenie Miasta domami pomocy społecznej (16) i całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (20).

Przy MOPS funkcjonował Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

15.2 Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2010 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było **859** osób, w tym:

- 76 osób w MOPS przy ul. Piotrkowskiej 149 (w tym 13 w Zespole do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych),
- 590 osób w 5 Filiach MOPS,
- 193 osoby w ośrodkach wsparcia podległych Filiom MOPS.

Wśród **590** osób zatrudnionych w Filiach, **310** to terenowi pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych, co stanowi 52,5% zatrudnionych w Filiach. **Niedobór zatrudnienia w tej grupie zawodowej obliczony według wskaźnika określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej wynosił 60 (etatów).**

Domy Pomocy Społecznej zatrudniały **1 291** osób (48% wszystkich zatrudnionych w strukturach pomocy społecznej).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zatrudniały **546** osób (20% wszystkich zatrudnionych w strukturach pomocy społecznej).

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. w jednostkach pomocy społecznej Miasta zatrudnione były ogółem **2 682** osoby.

15.3 Wykształcenie pracowników MOPS

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. wśród **666** pracowników MOPS (MOPS przy ul. Piotrkowskiej 149 i 5 Filii):

- 340 osób posiadało wykształcenie wyższe, w tym 62 podyplomowe,
- 301 posiadało wykształcenie średnie, w tym 91 specjalizację przydatną na zajmowanym stanowisku pracy.

Wśród **310** pracowników socjalnych wykonujących pracę w rejonach opiekuńczych:

- 152 osoby posiadały wykształcenie wyższe (43 na poziomie licencjackim i 109 na poziomie magisterskim, 21 pracowników ukończyło specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej,
- 158 pracowników posiadało wykształcenie średnie zawodowe, w tym 85 specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego.

W celu podwyższenia kwalifikacji zawodowych w minionym roku 15 pracowników MOPS rozpoczęło studia wyższe, a 2 rozpoczęły specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

15.4 Szkolenia wewnętrzne

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 48/2009 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania w zakresie planowania i organizowania szkoleń wewnętrznych pracowników Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi Filie opracowały plan szkoleń wewnętrznych na rok 2010. Plany dostosowane były do potrzeb edukacyjnych pracowników Filii. Tematyka uwzględniała istotne dla funkcjonowania Filii zagadnienia m.in. z zakresu stosowania prawa, metodyki pracy z określonymi grupami klientów itp.

Tabela nr 20

Szkolenia wewnętrzne zorganizowane i zrealizowane w roku 2010

Temat	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
Aktualizacja przepisów obowiązujących w pomocy społecznej	4	98
Postępowanie administracyjne w sprawach przyznawania pomocy	2	71
Kontrakt socjalny – zasady, trudności, błędy	1	68
Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Procedury postępowania pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPS w przypadkach występowania przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty”.	7	124
Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych	3	115
Działania na rzecz powrotu dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do rodzin naturalnych. Zespoły Interdyscyplinarne w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1	21
Zasady współpracy z rodzinami dzieci przebywających w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz z problemem przemocy	1	11
Zjawisko przemocy seksualnej w pracy socjalnej	2	26
Metody pracy z klientem polegające na wzmacnianiu pozytywnych aspektów jego funkcjonowania jako strategii minimalizowania oporu klienta przed zmianą	1	44
Pomoc rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, współpraca pracowników socjalnych ze specjalistami i asystentami rodziny w ramach Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego.	1	19
Nadzór osób i rodzin z dziećmi pozostających pod opieką MOPS Filia Łódź-Śródmieście	1	12
Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których są nadzory kuratora sądowego, dzieci oczekujące na umieszczenie w placówce lub są umieszczone w trybie zarządzenia natychmiastowego	1	6
Praca z rodziną naturalną dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej – powrót do rodziny biologicznej.	4	48
Zasady postępowania w zakresie udzielania przez Filie MOPS w Łodzi pomocy w ramach projektu „Apteka Komunalna”	1	8
Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1	11
Radzenie sobie ze stresem jako profilaktyka wypalenia zawodowego	1	10
Prowadzenie dokumentacji w Domach Dziennego Pobytu	1	4
Zamówienia publiczne.	1	11
Obsługa komputera: system operacyjny Windows, pakiet MS Office, internet.	2	27
Ochrona danych osobowych	1	9
Zamówienia publiczne.	1	11
Zasady przeprowadzania inwentaryzacji	2	17
Razem	40	x

W 40 szkoleniach zorganizowanych w ramach działalności własnej Filii uczestniczyło ogółem 326 pracowników, w tym 279 merytorycznych i 47 pracowników Działów Obsługi Świadczeń i administracji.

Tematowi, jakiemu poświęcono największą ilość szkoleń i w których uczestniczyła największa ilość pracowników było zjawisko przemocy w rodzinie.

15.5 Udział pracowników MOPS w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach, warsztatach i konferencjach merytorycznych, zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, m.in. przez:

- Regionalne Centrum Polityki Społecznej („Projekt socjalny”, „Praca asystenta rodziny”, „Instrumenty i narzędzia aktywnej integracji”, „Radzenie sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym”, „Negocjacje i mediacje”, „Być seniorem w województwie łódzkim”, „Stawiam na rodzinę” i in.);
- Towarzystwo Wspierania Rodziny „Lokomotywa” („Psychopatologia dzieci i dorosłych w rodzinach wieloproblemowych”, „Wspieranie rodzin z małymi dziećmi”, „Praca zespołowa z rodzinami zastępczymi w Mieście Łodzi”, „Interwencja kryzysowa – podstawy profesjonalnej praktyki”, „Interwencja wobec osób zagrożonych samobójstwem”, „Jak pracować z klientem niezmotywowanym” i in.);
- Centrum Psychoterapii i Szkoleń Psychologicznych w Poznaniu („Szkolenie specjalistyczne dla pracowników zajmujących się rodzinami z „grupy ryzyka”);
- Biuro Promocji i Zatrudnienia UMŁ („Pierwsze kroki na rynku pracy”);
- Fundację „Uwolnienie” („Podstawy pracy z osobami uzależnionymi”);
- Międzynarodową Fundację Kobiet” („Spółdzielczość socjalna”),
- Stowarzyszenie „Grupa Pedagogiki i Animacji Społecznej” („Promocja pedagogiki ulicy w enklawach biedy Ziemi Obiecanej”);
- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej („Zakażenie HIV i chorobą AIDS”).

Ogółem w szkoleniach uczestniczyło 348 pracowników MOPS.

XVI. Najistotniejsze działania MOPS w 2010 r.

Do najistotniejszych działań podjętych, kontynuowanych lub zakończonych w 2010 r należy:

Zakończenie procesu standaryzacji całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych przez Miasto Łódź.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. 201 poz.1455) zakończony został proces standaryzacji placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Miasta.

Standardy osiągnięto w zakresie: liczby dzieci przebywających jednocześnie w placówce, warunków lokalowych, wskaźnika zatrudnienia, bezpieczeństwa pożarowego oraz higieny w budynkach i najbliższym otoczeniu budynków.

W 2010 r. Miasto Łódź uzyskało zezwolenia Wojewody Łódzkiego na czas nieokreślony na prowadzenie 13 z 14 publicznych całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych (Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Ciechocińskiej 10 uzyskał zezwolenie Wojewody Łódzkiego na czas nieokreślony już w 2009 r.).

Na dzień 31.12.2010 r. wszystkie całodobowe placówki opiekuńczo wychowawcze funkcjonujące na terenie Łodzi (zarówno publiczne jak i niepubliczne) posiadały zezwolenia Wojewody Łódzkiego wydane na czas nieokreślony.

Utworzenie nowych mieszkań usamodzielnienia

W 2010 r. łódzkie publiczne całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze uruchomiły 7 nowych mieszkań usamodzielnienia, dysponujących łącznie 65 miejscami organizacyjnymi. Cztery mieszkania zlokalizowane są w odrębnych, pozyskanych z zasobów Miasta lokalach o powierzchni od 112 do 267 m². Mieszkania te uruchomione zostały przez Dom Dziecka nr 3, Dom Dziecka nr 5, Dom Dziecka nr 6 oraz Dom Dziecka nr 9.

Domy Dziecka nr 1, 4 i 7, tworząc mieszkania usamodzielnienia wykorzystują posiadaną bazę lokalową. Mieszkania usytuowane są albo na terenie nieruchomości, na której położona jest placówka, w odrębnym obiekcie, albo w na terenie głównej siedziby Domu Dziecka w wydzielonej części budynku z samodzielnym wejściem.

Lokale, w których zostały utworzone mieszkania usamodzielnienia spełniają wszystkie obowiązujące standardy. Zostały wyremontowane, dostosowane do potrzeb dzieci oraz w pełni umeblowane i wyposażone w sprzęty gospodarstwa domowego.

Mieszkania usamodzielnienia, stanowią formę organizacyjną placówki przeznaczoną dla dzieci starszych (od 14 roku życia). Pobyt w mieszkaniu ma na celu przede wszystkim przygotowanie dzieci do samodzielnego i odpowiedzialnego życia. Wychowankowie uczą się rozwiązywania problemów dnia codziennego, samodzielnego przygotowywania posiłków, gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, organizowania czasu wolnego. Jednocześnie młodzież nabywa umiejętności współżycia międzysąsiedzkiego

W mieszkaniach przebywa od 6 do 10 wychowanków, nad którymi opiekę sprawuje stała liczba wychowawców. Bezpośredni kontakt dziecka z wychowawcą stwarza warunki do lepszego rozpoznania problemów dotyczących małoletnich oraz do modelowania zachowań społecznie pożądanych. Kameralne warunki dają szansę na pełną integrację, korzystnie wpływają na atmosferę, a także dają poczucie zamieszkiwania w domu, a nie w placówce.

Tworzenie mieszkań usamodzielnienia jest kontynuacją działań rozpoczętych w 2006 r. Według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, na terenie Miasta Łodzi funkcjonowało łącznie 10 mieszkań usamodzielnienia dysponujących 89 miejscami, w tym dwa mieszkania przeznaczone dla małoletnich matek.

Tabela nr 21

Wykaz mieszkań usamodzielnienia

L.p.	Placówka prowadząca mieszkanie	Adres mieszkania	Liczba miejsc	Powierzchnia mieszkania	Data utworzenia
1.	Dom Dziecka Nr 1 ul. Aleksandrowska 123	Łódź ul. Aleksandrowska	10	Mieszkanie na terenie placówki - 125m ²	01.10.2010 r.
2.	Dom Dziecka Nr 3 ul. Sowińskiego 3	Łódź, ul. Żeromskiego	10	166,44 m ²	19.11.2010 r.
3.	Dom Dziecka Nr 4 ul. Marysińska 100	Łódź, ul. Wólczańska	10	113 m ²	01.12.2006r
4.	Dom Dziecka Nr 4 ul. Marysińska 100	Łódź ul. Marysińska	10	Mieszkanie na terenie placówki - 160 m ²	01.06.2010 r.
5.	Dom Dziecka Nr 5 ul. Małachowskiego 74	Łódź ul. Małachowskiego	10 (5 małoletnich matek oraz 5 dzieci)	Mieszkanie na terenie placówki – 174 m ²	01.03. 2007 r.
6.	Dom Dziecka Nr 5 ul. Małachowskiego 74	Łódź ul. Wygodna	10	267 m ²	30.12.2010 r.
7.	Dom Dziecka Nr 6 ul. Bednarska 15	Łódź ul. Kilińskiego	9	151,82 m ²	01.03. 2010 r.

8.	Dom Dziecka Nr 7 ul. Przyszkole 38	Łódź ul. Przyszkole	6	Mieszkanie na terenie placówki – 99 m ²	01.09.2010 r.
9.	Dom Dziecka Nr 9 ul. Bednarska 15a	Łódź ul. Gdańska	10	112 m ²	16.08. 2010 r.
1.	Dom dziecka dla Małych Dzieci ul. Drużynowa 3/5	w Filii placówki Łódź ul. Zbocze	4 (2 małoletnie matki oraz 2 dzieci)	Mieszkanie na terenie Filii placówki - 65 m ²	01.06 2007 r.
Łącznie liczba miejsc :			89 miejsc		

Kontynuacja Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi

W ramach Programu dąży się do stworzenia zintegrowanego systemu pomocy rodzinie i dziecku, w którym ściśle współpracują podmioty publiczne i niepubliczne, co przekłada się na skuteczność podejmowanych oddziaływań.

Ponadto dzięki specjalistycznym szkoleniom realizowanym w ramach Programu zwiększane są kompetencje zawodowych pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych w pracy z rodziną naturalną i zastępczą.

Miniony rok potwierdził zasadność i skuteczność podejmowanych działań. Tak jak w latach poprzednich odnotowany został o kolejne 18 % spadek liczby postanowień sądów rodzinnych umieszczających dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a co za tym idzie zmniejszyła się o 31% w porównaniu z rokiem 2009, liczba dzieci oczekujących na umieszczenie w placówkach socjalizacyjnych.

Stanowi to dowód, że jedynie rozwój różnorodnych form wsparcia rodziny i dziecka prowadzony przez dobrze wykwalifikowaną kadrę pracującą w spójnym systemie opieki powoduje wzmocnienie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych a w konsekwencji prowadzi do pozostawienia dzieci w środowisku naturalnym.

Szczegółowe działania podejmowane w 2010 r. oraz efekty realizacji Programu opisane zostały w części IV Sprawozdania „Pomoc rodzinie i dziecku”.

Utworzenie nowych rodzin zastępczych

Dzięki podejmowanym przez MOPS działaniom w zakresie promowania rodzinnych form opieki zastępczej, w 2010 r.:

- utworzono **130** spokrewnionych i niespokrewnionych rodzin zastępczych, w których umieszczono **152** dzieci,
- zawarto z **2** rodzinami umowy na prowadzenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych, w których umieszczonych zostało po **3** dzieci

Umieszczenie dzieci w rodzinach adopcyjnych

W 2010 r. umieszczono **122** dzieci w rodzinach adopcyjnych, w tym:

- 61 z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 32 z rodzin zastępczych,
- 29 z Pododdziału Preadopcyjnego.

Umożliwienie dzieciom powrotu do środowiska rodzinnego

Dzięki podjętym działaniom w zakresie wspierania i pracy z rodziną naturalną w 2010 r. do domu rodzinnego powróciło **106** dzieci, w tym:

- 55 przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 42 przebywających w rodzinach zastępczych,
- 9 przebywających w Pododdziale Preadopcyjnym.

Zakończenie procesu standaryzacji domach pomocy społecznej

Na dzień 31 grudnia 2010 r. zakończone zostały działania zmierzające do osiągnięcia przez domy pomocy społecznej standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz. 1837).

W wyniku działań:

- osiągnięto wymagany wskaźnik zatrudnienia we wszystkich grupach zawodowych,
- dostosowano powierzchnię mieszkalną do liczby mieszkańców (nastąpiło rozgęszczenie podopiecznych),
- dostosowano ilość sanitariatów do liczby podopiecznych (WC, stanowisk kąpielowych),
- usunięto istniejące bariery architektoniczne (założono, uchwyty, poręcze itp.),
- dostosowano budynki do wymogów przepisów p.poż;
- podwyższono standard pomieszczeń (doposażono pokoje mieszkalne, zakupiono nowe meble, pomalowano pomieszczenia itp.).

Osiągnięcie standardów miało istotny wpływ na poprawę warunków życia przebywających w placówkach podopiecznych.

Do końca roku 15 domów pomocy społecznej uzyskało zezwolenia Wojewody Łódzkiego na prowadzenie placówek - na czas nieokreślony.

Zakończenie prac adaptacyjnych i otwarcie Domu Pomocy Społecznej w Łodzi, przy ul. Rudzkiej 56

W dniu 29 lipca br. nastąpiło uroczyste otwarcie nowego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rudzkiej 56 w Łodzi. Jest to jeden z najnowocześniejszych, najlepiej wyposażonych domów pomocy społecznej w województwie łódzkim - prowadzony przez Miasto Łódź.

Do placówki w pierwszej kolejności przeniesieni zostali dotychczasowi mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ciołkowskiego 2 w Łodzi, który przestał funkcjonować z początkiem lipca 2010 roku.

W 2009 roku ówczesne władze Miasta podjęły intensywne działania zmierzające do pozyskania budynku na potrzeby mieszkańców ww. Domu, a także zmniejszenia licznej grupy łódzkich seniorów oczekujących tego typu wsparcia. Po kilkumiesięcznych staraniach udało się pozyskać budynek. Prace adaptacyjne rozpoczęły się od listopada 2009 roku - budynek wymagał przebudowy i dostosowania do potrzeb osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Zadanie to było dużym przedsięwzięciem organizacyjnym i finansowym Miasta, które przeznaczyło na ten cel ponad 10 mln zł. Była to pierwsza taka inwestycja Miasta od 20 lat.

Ten nowoczesny, zaprojektowany i wykonany według najwyższych standardów budynek przeznaczony jest dla 100 osób przewlekle chorych i w podeszłym wieku. Obiekt ma wszystkie udogodnienia dla seniorów i osób niepełnosprawnych. W budynku zaprojektowano pokoje mieszkalne z pełnymi węzłami sanitarnymi, pokoje mieszkalne dla osób wymagających zwiększonej opieki medycznej, pokoje dziennego pobytu, jadalnię, gabinet medycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia pomocnicze do prania i suszenia, palarnię, kaplicę, pomieszczenia pomocnicze służące zaspakajaniu potrzeb sanitarnych mieszkańców domu. Również z myślą o mieszkańcach, by utrzymać więzi z najbliższymi urządzono pokoje gościnne.

Kolorystyka Domu jest ciepła, słoneczna, przyjazna dla osób w nim przebywających.

Mieszkańcy Domu mają zapewniony dostęp do szerokiego zakresu terapii i rehabilitacji, wykwalifikowany personel podejmuje działania w celu zmobilizowania jak największej liczby mieszkańców do współpracy w zakresie rehabilitacji.

Budynek i jego otoczenie są pozbawione barier architektonicznych. Dom położony jest w zacisznej i zielonej części Rudy Pabianickiej, mieszkańcy poruszający się samodzielnie mają bliski dostęp do centrum handlowego i ryneczku. Rekreacyjny charakter Rudy Pabianickiej to przede wszystkim rozległy staw Stefańskiego, liczne parki i las Popioły. Również w otoczeniu domu zaprojektowano miejsca wypoczynku na świeżym powietrzu – ścieżki spacerowe, drewnianą altankę,

liczne kwietniki i rabatki – prace w w/w zakresie ukończone zostaną we wrześniu br. Teren wypoczynkowo – rekreacyjny zostanie również wyposażony w ławki i bujaki dla mieszkańców chcących spędzić swój czas na świeżym powietrzu.

Budynek w którym mieści się dom pomocy społecznej jest bardzo kameralny, w nim każdy z mieszkańców może i powinien znaleźć namiastkę domu rodzinnego.

Kontynuacja projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”.

Projekt, poprzez zastosowanie wobec klientów pomocy społecznej kompleksowego wsparcia, obejmującego podnoszenie umiejętności społecznych, zawodowych i edukacyjnych, a także zdrowotnych, kształtuje kluczowe dla osób powracających lub wkraczających na rynek pracy kompetencje, przyczynia się do aktywizacji osób, które znajdują się poza nurtem życia zawodowego i społecznego od wielu lat. Długofalowym celem projektu „Nowy obraz pomocy społecznej” jest ograniczenie sfery ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród klientów pomocy społecznej, a także rozbudzanie świadomości obywatelskiej, wspieranie inicjatyw i partnerstw lokalnych. Szczegółowe działania podejmowane w 2010 r. oraz efekty realizacji projektu opisane zostały w części IX Sprawozdania „Pomoc osobom i rodzinom z problemem bezrobocia”.

Pomoc repatriantom przybyłym do Łodzi z Republiki Kirgiskiej

Rada Miejska w Łodzi podejmując Uchwały

- Nr LXXXIII/1460/10 z dnia 31 marca 2010 r.
- Nr XCI/1621/10, Nr XCI/1622/10, Nr XCI/1623/10 z dnia 7 lipca 2010 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zapewnienie warunków do osiedlenia się nieokreślonej imiennie rodzinie repatriantów wyraziła zgodę na udzielenie pomocy 4 rodzinom repatriantów z azjatyckiej części byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, z Republiki Kirgiskiej, nie określając jej imiennie, w powrocie do Ojczyzny i osiedlenia się na terenie Miasta Łodzi, zgłaszając Miasto Łódź do ewidencji lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania dla repatriantów (baza danych „RODAK”), prowadzonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Miasto zobowiązało się do:

- pokrycia kosztów utrzymania rodzin, przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy (środki finansowe na pomoc znalazły pokrycie w dochodach Miasta Łodzi z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych);
- zapewnieniu z zasobów komunalnych Miasta Łodzi, na podstawie umowy najmu zawartej na czas nieoznaczony, lokalu mieszkalnego oraz udzieleniu świadczenia w formie rzeczowej związanej z zakupem wyposażenia mieszkań (środki finansowe pochodziły z dotacji budżetowej przyznanej Miastu na podstawie porozumienia zawartego z Wojewodą Łódzkim),

Do Łodzi przybyły wskazane przez MSWiA 4 rodziny składające się z 15 spokrewnionych ze sobą osób (10 dorosłych i 5 dzieci – najmłodsze dziecko w chwili przyjazdu do Łodzi miało 3 m-ce).

Dla rodzin tych przeznaczone były lokale mieszkalne pochodzące z zasobów gminy (2 w blokach i 2 w starym budownictwie) o powierzchni od 36 do 86 m² - po kapitalnym remoncie.

Rolą MOPS było kompleksowe przygotowanie i wyposażenie mieszkań przed przybyciem repatriantów i udzielanie im pomocy do czasu usamodzielnienia.

Przeznaczone dla repatriantów mieszkania zostały wyposażone przez pracowników Filii MOPS we wszystkie niezbędne meble, artykuły gospodarstwa domowego, sprzęt RTV, dywany, pościel, ręczniki, środki czystości i higieny oraz inne przedmioty codziennego użytku potrzebne do funkcjonowania każdej z rodzin. Dokonano również zakupu podstawowych artykułów żywnościowych – na pierwsze dni pobytu repatriantów w nowym dla nich środowisku.

Przy zakupach dotyczących wyposażenia mieszkań, oprócz ceny i estetyki, kierowano się przydatnością, funkcjonalnością, możliwością rozszerzenia (dokupienia) przez rodzinę innych sprzętów w tym samym asortymencie. Chodziło również o wybranie rzeczy i przedmiotów trwałych, oszczędzających pobór energii elektrycznej i wody.

Rodziny przybyły do Łodzi w dniu 6.11.2010 r. w późnych godzinach wieczornych. Na każdą rodzinę oczekiwał pracownik socjalny, pod opieką którego rodzina pozostawała w okresie dalszej adaptacji.

Trzy rodziny bezpośrednio po przyjeździe udały się do przygotowanych mieszkań, jedna z rodzin (pięciosobowa) znalazła czasowe miejsce pobytu w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach gościnnych w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rudzkiej 56. (W DPS rodzina przebywała 3 dni - lokal mieszkalny dla tej rodziny nie był w pełni przygotowany na przyjęcie repatriantów z uwagi na późne zakończenie prac remontowych).

W następnych dniach rodziny otrzymały kompleksową pomoc pracowników Filii w adaptacji do nowych warunków. W pierwszym okresie działania te polegały głównie na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych np. tłumaczeniu dokumentów na język polski, wyrobieniu polskich metryk, wystąpieniu o nadanie numeru PESEL, wyrobieniu dowodu osobistego, zameldowaniu, podpisaniu umów na dostawę gazu i prądu, rejestrację w PUP, zapisaniu do Przychodni Rejonowej i wybór lekarza pierwszego kontaktu, nauce korzystania z bankomatu itp. We wszystkich tych czynnościach rodzinom towarzyszyli pracownicy socjalni. Ponadto rodziny otrzymały pomoc w formie informacji dotyczącej infrastruktury Łodzi (wskazane zostały urzędy, sklepy, apteki, punkty usługowe itp.) oraz doradztwa i poradnictwa w sprawach, z którymi zwracały się do pracowników. Taki rodzaj wsparcia rodziny jest nadal kontynuowany.

Istotnym utrudnieniem w kontaktach repatriantów ze środowiskiem był brak znajomości języka polskiego (poza dwoma seniorkami rodzin, które posiadały umiejętność porozumiewania się w języku polskim w mowie żadna z pozostałych osób nie znała języka polskiego). Rodziny skierowane zostały na kurs języka polskiego i adaptacyjny dla repatriantów prowadzony przez Polonijne Centrum Nauczycielskie w Lublinie. Kurs ten nie miał jednak wpływu na poziom znajomości języka polskiego członków rodzin. W związku z powyższym poczynione zostały starania o podjęcie przez repatriantów nauki języka pod kierunkiem wolontariuszy.

Pozyskanie lokalu na nową siedzibę Punktu Pracy Socjalnej

Z dniem 31 sierpnia 2010 r. ZOZ Łódź-Polesie wymówił MOPS umowę najmu lokalu przy ul. Srebrzyńskiej 75, w którym mieścił się Punkt Pracy Socjalnej. W związku z powyższym pozyskano z zasobów Gminy inny lokal - przy ul. Perla 2, do którego przeniesiono pracowników socjalnych z poprzedniej siedziby. Umowa została podpisana z Administracją Nieruchomości Koziny od dnia 1 września 2010 r. Z uwagi na sytuowanie w centrum Osiedla Mireckiego, dobre połączenia komunikacyjne Punkt jest łatwo dostępny dla klientów pomocy społecznej.

W lokalu o powierzchni 88,23m², znajdują się cztery pokoje, kuchnia oraz dwie toalety - jedna dla pracowników, jedna dla klientów, przystosowana dla osób niepełnosprawnych.

Wszystkie pomieszczenia zostały wyremontowane i wyposażone w nowo zakupione zestawy mebli biurowych. W każdym z pokoi zainstalowano zestaw komputerowy. Jeden z pokoi jest przeznaczony dla pracowników jako pomieszczenie socjalne.

Po przeniesieniu Punktu do nowej siedziby w znacznym stopniu poprawiły się warunki obsługi klientów, a także standard pracy pracowników socjalnych.

Uczestnictwo MOPS w Festiwalu Współpracy Realna Akcja Łódź 2010 r.

W Łodzi w dniach od 1 do 8 sierpnia 2010 r. odbył się *Festiwal Współpracy Realna Akcja Łódź 2010 r.*, zorganizowany przez Fundację Realna Nadzieja. Akcja miała charakter otwarty. Do udziału w niej zaproszony były wszystkie osoby, którym nie obca jest idea wolontariatu.

Celem Festiwalu było szerzenie idei wolontariatu, pokazanie przykładów pozytywnego oddziaływania na otaczającą rzeczywistość oraz przykładu dobrej współpracy na rzecz Miasta i jego mieszkańców.

Festiwal zorganizowano w wyniku podpisanego w dniu 23 lipca 2010 r. porozumienia pomiędzy Miastem Łódź i Fundacją Realna Nadzieja.

Realna Akcja to tygodniowy festiwal praktycznych działań na rzecz Miasta przy udziale wolontariuszy ze społeczności lokalnej innych części kraju i z zagranicy.

Podczas trwania Akcji wolontariusze przez 5 dni wykonywali wcześniej uzgodnione prace, np. malowanie, remonty mieszkań, porządkowanie terenów zielonych itp. Akcja zakończyła się festynem rodzinnym, w celu zaprezentowania wolontariuszy, ich pozytywnego przykładu, a także promocji innych podobnych inicjatyw.

W ramach Akcji przeprowadzone były prace remontowe w 16 mieszkaniach osób, będących klientami MOPS w Łodzi, w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Franciszkańskiej 85 w Łodzi, 4 Domach Dziecka (DD nr 9 ul. Bednarska 15a, DD nr 6 ul. Bednarska, DD nr 7 ul. Przyszkołe 38, DD nr 8 ul. Zuchów 4) oraz w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Podgórznej 2/14 w Łodzi.

Środki finansowe na przeprowadzenie Akcji pochodziły od sponsorów, z MOPS, z Wydziału Gospodarki Komunalnej UMŁ, z Fundacji Realna Nadzieja oraz z Leśnictwa Miejskiego Łągiwniki.

XVII. Działania planowane na rok 2011

W roku 2011 planowane jest:

- Opracowanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Łodzi*.
- Opracowanie „*Programu Lokalnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Mieście Łodzi na lata 2011 – 2015*”.
- Uruchomienie w lokalu przy ul. Nawrot 31 mieszkania usamodzielnienia prowadzonego przez Dom Dziecka Nr 2 (przewidywana liczba miejsc – 10).
- Pozyskanie z zasobów Miasta odpowiedniego lokalu na prowadzenie mieszkania usamodzielnienia przez Dom Dziecka Nr 8.
- Uruchomienie Filii Pogotowia Opiekuńczego Nr 1 w zaadaptowanym do tego celu budynku w Łodzi przy ul. Gazowej 8. Przewidziana miejsc organizacyjnych – 25.
- Pozyskiwanie, w miarę możliwości, dodatkowych miejsc w placówkach socjalizacyjnych oraz rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów, w celu zabezpieczenia łódzkich dzieci oczekujących na umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
- Realizacja zadań wynikających z „*Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi*”, przewidzianych na rok 2011.
- Zwiększenie o 18 liczby miejsc w Domu dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej przy ul. Spadkowej 4/6.
- Kontynuacja projektu systemowego „*Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi*” Badanie efektywności działań podjętych w ramach projektu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i skuteczności przeprowadzonych szkoleń.
- Uruchomienie w lokalu przy ul. Rybnej 18 nowego Punktu Pracy Socjalnej Filii MOPS Łódź-Bałuty.
- Pozyskanie lokalu, do którego przeniesiony będzie Punkt Pracy Socjalnej mający aktualnie swoją siedzibę w Łodzi przy ul. Gdańskiej 90 (właściciel budynku wypowiedział umowę najmu lokalu).
- Kontynuacja starań o pozyskanie lokali przeznaczonych na Punkty Pracy Socjalnej (poprawa warunków obsługi podopiecznych oraz poprawa warunków pracy terenowych pracowników socjalnych).

- Uzupełnienie etatów w rejonach opiekuńczych – zatrudnienie terenowych pracowników socjalnych z wykorzystaniem środków z EFS.
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez organizację szkoleń warsztatowych z zakresu znajomości prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego.
- Zorganizowanie warsztatów w zakresie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.
- Rozpoczęcie cyklu szkoleń skierowanych na kształtowanie kompetencji autokreacyjnych, z akcentem na przewidywanie i antycypację zachowań w środowisku działania.
- Zorganizowanie szkolenia dla pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

XVIII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w roku 2011 niezbędne jest :

- Zabezpieczenie środków finansowych na zwiększenie zatrudnienia w grupie terenowych pracowników socjalnych

Aby móc w 2011 r. aplikować o środki unijne w ramach POKL – u na kontynuację realizowanego przez MOPS projektu systemowego „*Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi*” niezbędne jest osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia w grupie terenowych pracowników określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej tzn. 1 pracownik socjalny powinien przypadać na 2 000 mieszkańców. W przypadku Łodzi, w której wg. stanu na dzień 30.09.2010 r. liczba ludności wynosiła 738 500 w MOPS powinno być zatrudnionych 370 pracowników.

W budżecie MOPS na rok 2011 zabezpieczone są środki na wynagrodzenia 312 pracowników terenowych (etatów). Ponieważ 33 pracowników zatrudnionych będzie w ramach projektu systemowego, do osiągnięcia wskaźnika brakować będzie 25 pracowników.

Na zatrudnienie tych pracowników niezbędne są środki finansowe w wysokości **459 771 zł** (25 etatów x 2 600 zł x 6 m-cy = 390 000 zł x 117,89% ZUS = 459 771 zł) – przy założeniu, że zatrudnienie nastąpi po przeprowadzonym skutecznie procesie rekrutacji tj. od m-ca lipca 2011 r.

- Zwiększenie środków finansowych na utrzymanie mieszkańców Łodzi przebywających w domach pomocy społecznej mieszczących się na terenie innych powiatów.

Z uwagi na niewystarczającą ilość miejsc w dps usytuowanych na terenie Łodzi (przede wszystkim miejsc dla osób chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie) konieczne jest kierowanie, a następnie umieszczanie mieszkańców Miasta w dps poza powiatem.

Biorąc pod uwagę liczbę osób już przebywających w dps, oczekujących na umieszczenie (posiadających decyzję kierującą) jak również oczekujących na skierowanie do domów poza Łodzią z przewidywanym terminem umieszczenia w 2011 r. środki niezbędne na realizację zadania w 2011r. powinny wynosić **3 951 263,00 zł**. Wg. planu kwota przewidziana na ten cel wynosi **2 651 263 zł**. Różnica między rzeczywistymi potrzebami i planem stanowi kwotę **1 300 000 zł**

- Zabezpieczenie środków na realizację zasiłków stałych i składki zdrowotnej

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157. poz.1240) kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania. W związku z powyższym gmina powinna zabezpieczyć pozostałe 20% kosztów realizacji zadań.

Do zadań własnych, do których odnosi się ten przepis należą zasiłki stałe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zgodnie z oszacowanymi potrzebami na realizację ww. zadań niezbędna jest kwota 23 689 772 zł, w tym 21 891 689 zł na zasiłki stałe i 1 798 083 zł na opłacenie składki

zdrowotnej. Przyjmując tę kwotę jako 100 % kosztów realizacji zadań gmina powinna zabezpieczyć kwotę **4 737 955 zł** (4 378 338 zł na zasiłki stałe i 359 617 zł na składki zdrowotne).

- Pozyskanie lokali przeznaczonych na siedziby Punktów Pracy Socjalnej

Niezbędne jest pozyskanie nowych lokali na siedziby PPS. Obecnie nie ma możliwości określenia wysokości środków finansowych potrzebnych na to zadanie z uwagi na brak informacji dotyczących lokali, które MOPS mógłby pozyskać.

Łódź, dnia 30 marca 2011 r.

Sporządziła
Małgorzata Chmielecka
Oddział Koordynacji i Nadzoru MOPS

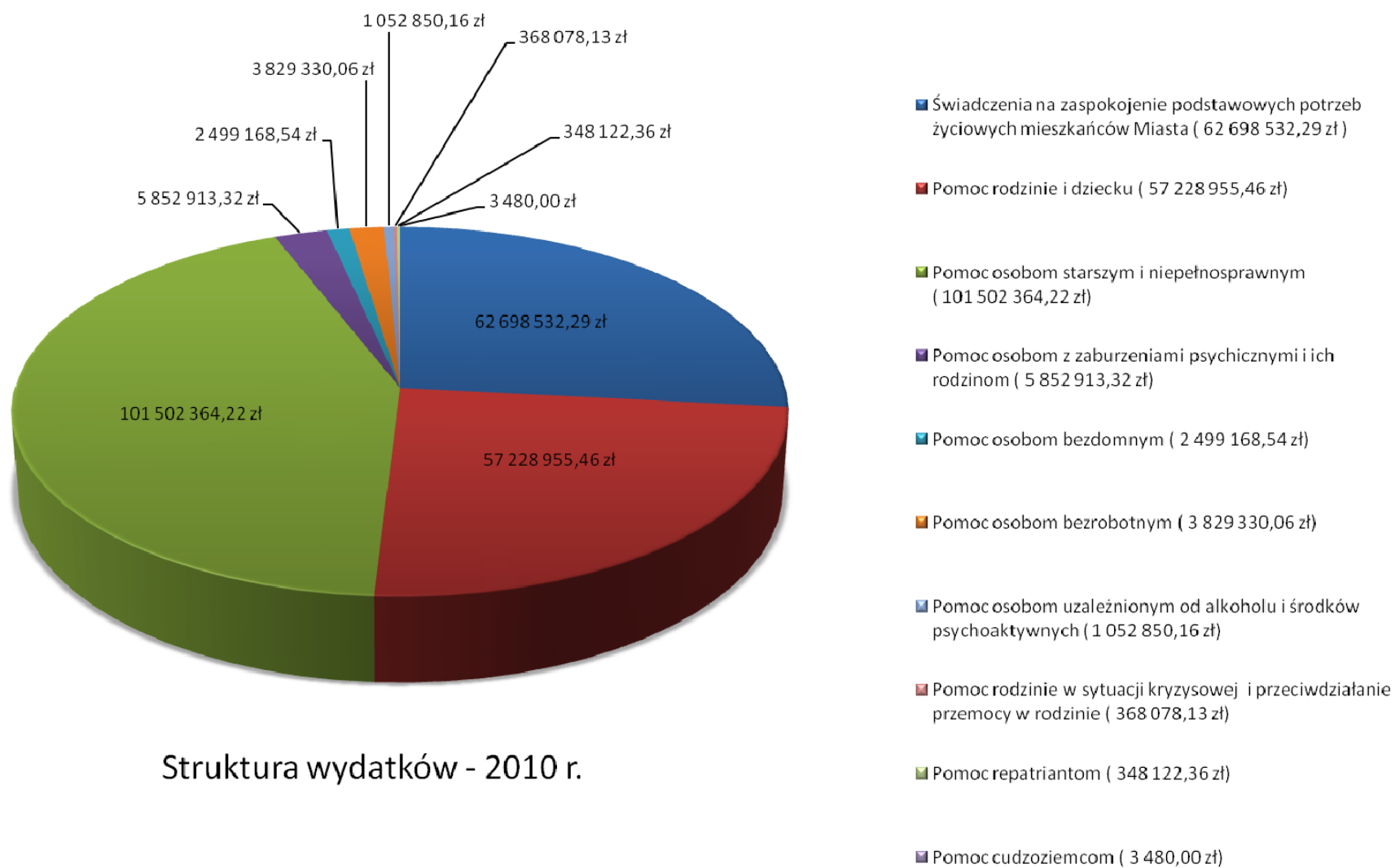
Struktura wydatków MOPS za okres 1.01 -31.12.2010r.

Lp.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej -gmina	OGÓLEM	Uwagi
1.	Zasiłki (stało, okresowo, celowe)		45 173 476,01						45 173 476,01	
2.	Rządowy Program - Posilek dla potrzebujących"		11 977 171,19						11 977 171,19	
3.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego		1 772 318,00	262 757,20					2 035 075,20	
4.	Projekt EFS "Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi"		4 355 646,55						4 355 646,55	w kwocie 4 355 646,55 zł ujęte są składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za beneficjentów projektu w kwocie 4 250,49 zł
5.	Projekt EFS "Koleje losu"		1 893,74						1 893,74	
6.	Domy dziennego pobytu		6 425 016,05						6 425 016,05	
7.	Ośrodki adaptacyjne dla dzieci i młodzieży, porozumienie z Gminą Tuszyń (pobyt dziecka w ośrodku adaptacyjnym)		2 692 165,32				21 877,00		2 714 042,32	
8.	Schronisko dla bezdomnych kobiet		522 142,54						522 142,54	
9.	Terenowe ośrodki pomocy społecznej, Wydatki na utrzymanie ośrodków pomocy społecznej, Dodatek do wynagrodzeń oraz dofinansowanie kosztów szkolenia dla pracowników socjalnych, Obsługa zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		39 678 849,37						39 678 849,37	
10.	Mieszkania chronione		729 966,73						729 966,73	
11.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	532 935,00	13 480 352,47						14 013 287,47	
12.	Apteka komunalna		1 182 691,40						1 182 691,40	
13.	Świetlice środowiskowe		591 630,31						591 630,31	

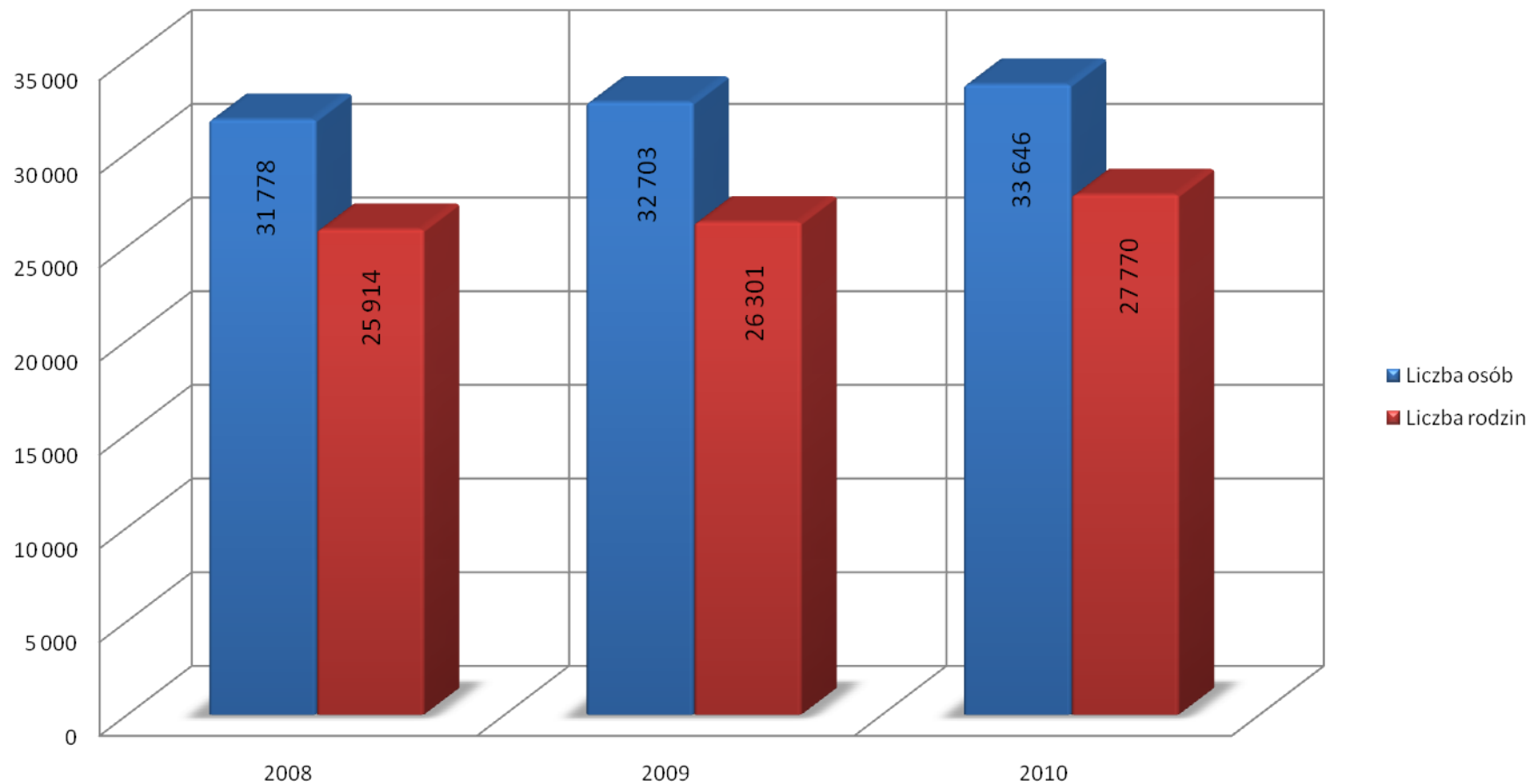
14.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - szkolenia członków zespołów interdyscyplinarnych		24 600,00						24 600,00	
15.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych		18 178,13						18 178,13	
16.	Zapewnienie schronienia bezdomnym, świetlica dla bezdomnych,		1 828 700,00						1 828 700,00	
17.	Niepubliczne domy dziennego pobytu, prowadzenie Domu dziennego pobytu w dzielnicy Łódź - Batuty		458 980,00						458 980,00	
13.	Dożywianie dzieci w szkołach		2 672 675,46						2 672 675,46	
19.	Autobus dla bezdomnych i potrzebujących		81 990,00						81 990,00	
20.	Obchody Łódzkich Dni Rodziny		40 000,00						40 000,00	
21.	Prowadzenie punktu pomocy charytatywnej		24 926,00						24 926,00	
22.	Europejski Program Pomocy Żywnościowej PEAD		41 410,00						41 410,00	
23.	Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi - wspieranie rodzin z "grupy ryzyka"		917 486,71						917 486,71	
24.	Pomoc repatriantom w ramach programu "RODAK"		27 232,88						27 232,88	
25.	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii		110 000,00						110 000,00	
26.	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - tanie żywnie dla dzieci z rodzin dotkniętych problemom alkoholowym		180 000,00						180 000,00	
27.	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe		1 736 130,16						1 736 130,16	
28.	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Centrum Integracji Społecznej		107 520,00						107 520,00	
29.	Pomoc dla repatriantów			121 593,01				199296,47	320 889,48	

30.	Pomoc finansowa dla Gminy Słubice (zasiłki celowe dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi)					100 000,00		100 000,00	
31.	Koszty wydawania decyzji	82 639,08						82 639,08	
32.	Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	89 652,23						89 652,23	
33.	Środowiskowe Domy Samopomocy	1 969 636,00						1 969 636,00	
34.	Wypłaty zasiłków celowych w wyniku powodzi, huraganów, oraz obsunięcia się ziemi	22 000,00						22 000,00	
35.	Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności			1 334 632,75				1 334 632,75	
36.	Pomoc dla cudzoziemców			3 480,00				3 480,00	
37.	Pobyt dzieci cudzoziemców w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych			51 704,86				51 704,86	
38.	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie			325 300,00				325 300,00	
39.	Sfinansowanie przez Powiat Łódź kosztów uczestnictwa mieszkańców Łodzi w Warsztatach Terapii Zajęciowej położonych na terenie innego powiatu niż Powiat Łódź					71 057,30		71 057,30	
40.	Sfinansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców innego Powiatu niż Powiat Łódź w Warsztatach Terapii Zajęciowej położonych na terenie Łodzi					21 372,00		21 372,00	
41.	Środki przekazywane na pokrycie kosztów utrzymania wychowanków będących mieszkańcami Powiatu Łódź umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych działających na terenie innych powiatów					2 377 995,14		2 377 995,14	
42.	Środki przeznaczone na sfinansowanie kosztów utrzymania w łódzkich placówkach opiekuńczo - wychowawczych dzieci będących mieszkańcami innych powiatów niż Powiat Łódź					842 092,22		842 092,22	
43.	Środki przeznaczone na pokrywanie wydatków na dziecko - mieszkańca innego powiatu niż Powiat Łódź umieszczonego w rodzinie zastępczej zamieszkałej na terenie Łodzi					602 324,11		602 324,11	w tym 6 277 zł składki na ubezpieczenie zdrowotne , świadczenia rodziny zastępcze (pomoc pieniężna) – 487 604,55 zł. wynagrodzenia rodziny zastępczo (obce dzieci) - 114 719,56 zł
44.	Środki przeznaczone na pokrywanie wydatków na dziecko - mieszkańca Łodzi umieszczonego w rodzinie zastępczej zamieszkałej na terenie innego powiatu niż Powiat Łódź					1 600 778,12		1 600 778,12	
45.	Komisje egzaminacyjne (awans zawodowy nauczycieli)				276			276	
46.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze publiczne				29 930 770,93			29 930 770,93	

47.	Placówki opiekuńczo -wychowawcze niepubliczne				1 356 573,14				1 356 573,14	W tym 476 560 zł placówki opiekuńczo -wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice, ogniska, podmioty niepubliczne)
48.	Prowadzenie NDD d D. Chorych				320 706,65				320 706,65	
49.	Przystanek "13"				32 900,00				32 900,00	
50.	Placówki opiekuńczo -wychowawcze zagospodarowanie w formie rzeczowej)				151 562,00				151 562,00	
51.	Placówki opiekuńczo -wychowawcze (kontynuowanie nauki i pomoc pieniężna na usamodzielnienie)				1 051 594,94				1 051 594,94	
52.	Domy pomocy społecznej				68 401 131,34				68 401 131,34	
53.	Ośrodek Wsparcia dla Rodzin				343 411,00				343 411,00	
54.	Rodziny zastępcze (pomoc pieniężna)				13 345 947,84				13 345 947,84	
55.	Rodziny zastępcze (pomoc rzeczowa)				168 968,00				168 968,00	
56.	Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa socjalnego i interwencji kryzysowej				432 830,00				432 830,00	OPOKA. Centrum Praw Kobiet, PTZN, Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii. Towarzystwo Lokomotywa, Centrum Służby Rodzinie, Caritas
57.	Prowadzenie jednostki specjalistycznego poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin				41 570,00				41 570,00	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Caritas
58.	Ośrodki adopcyjne - opiekuńcze				230 621,00				230 621,00	Pododdział preadopcyjny 194 564,00 zł, Wojewódzki Bank Danych 36 057,00 zł
59.	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli				42 069,00				42 069,00	
60.	Koszty uczestnictwa mieszkańców Łodzi w Warsztatach Terapii Zajęciowej				433 723,72				433 723,72	
61.	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów				114 018,00				114 018,00	
62.	Program Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego w Mieście Łodzi - wzmocnienie rodziny naturalnej oraz rozwój opieki zastępczej				2 847 534,58				2 847 534,58	w tym 95 865 82,00 zł składki na ubezpieczenie zdrowotne , wynagrodzenia rodzin zastępczych Łódź – 1 401 846,58 zł
	Ogółem	2 696 862,31	136 853 149,02	2 099 467,82	119 246 208,14	5 515 618,89	121 877,00	199 296,47	266 732 479,65	
Ogółem wydatni MOPS									266 732 479,65	

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2008 - 2010

Najczęstsze powody przyznania pomocy w latach 2008 - 2010

